

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 08189

BREYSHES - INMITN

A. Lutzky

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

א. לוצקי

בראשית-איןמייטן

פאעטישע פילאטס אפיע

איבער ווערן און צעשטערן

אפטילונגנע אין ברוד:

1. איך און די וועלט

[ירוי לידען אנטאטט א פאר ווערטער] — ז. 9-12

2. א געדאנג צו דער וועלט

[בראלאג] — ז. 13-18

3. זיבן אריינפירן

[צו בראשית-איןמייטן]

[איודער די וועלט איז געווארן] — ז. 19-70

4. געהימען אין דער וועלט

[איין אריינפיר און צוועלך קאפטאלאך] — ז. 71-108

5. קאמפ אין דער טויטער וועלט

[איין אריינפיר און פינק טוילן] — ז. 109-146

6. קאמפ בא די לעבדיקע מיניס

[איין אריינפיר און זעם טוילן] — ז. 147-176

7. רעלאטיזן

[איין אריינפיר און אכט פרקים] — ז. 177-198

8. והיה באחרית הימים

[מעכטש אוויף די שטערן]

[איין אריינפיר און א. ית.] — ז. 199-218

זונק יאָר שַׁפְּטָן : בראשית—אִינְגְּמִיטָן.
לוֹוִוֶּת אַרְכְּבָעֵטְרִישְׂטוֹנְדָן —
צעַן יָאָר מִוְּט אָן עִיבָּר.
מיַט אַ וּוּרְדָן נָאָר אַרְיִיבָּר.

צַו וּוּאָס אַיךְ דָּרְצָיוֹל עַס ? —
לְטוּבָה דָּעַם לְיוּנְגָּר ...

דָּעַם לְיוּנְגָּר וּוּשָׁת לְיוּבָּט —
אוֹ דָּעַם שְׁרִיּוּבָּר אַיז שָׁוּר.

דָּרְצָיוֹן נָאָר מִוְּן מֵי
אִין דָּעַר דָּרוֹק זַעַק חֲדָשִׁים.
דוֹרְךְ טָעַג אָוָן דוֹרְךְ גַּעַבְט
נַאֲכַנְגָּנְדָן אִין גַּעַפְעַכְט
מיַט אַ שְׁטוֹרִיךְ — מִוְּט אַ קָּאָמָע,
אוֹ וּוּיְיָ צַו מִוְּן לְעַבְנָן —
אַ לְמָד [ל] — אַ לְאַמְּעָן ...
[אַ רְמוֹן אַוְיָף לְיוֹדָן,
אוֹן לְיוּטָעָר לְיִדְעָר,
אוֹן חָרָן פָּוָן אִידָּן :]
אוֹיְף אִידִּישׁ שָׁוִין וּוּידָעָר ?]

אַן אַמְּפָעָר מִוְּט לְיוּט,
אוֹן מִוְּט זִוְּד אַלְיָוִיד.
אַרְיִיבָּר מִוְּן בּוֹת.
אַ שְׁרָפָה אַן רָוָך.

צַו וּוּאָס אַיךְ דָּרְצָיוֹל עַס ? —
לְטוּבָה דָּעַם לְיוּנְגָּר ...

פָּאַסְיָרְתָּחָט אַ נָּס —
אַן גְּרִיּוֹן פָּוָן פְּרָעָם.

ברָאַשִׁיּוֹת—אִינְגְּמִיטָן —
אַן פְּעֻלָּעָר ...

בְּלוֹוִוֶּז אִינְגְּמָאָל אַיז קוּינְגָּמָאָל
גַּעַשְׁעַן אַ פָּאַרְזְּוֹעַן :
אַ נַּמְּפָעָר פָּאַרְקָעָרָט.
זָאָל זָוִוָּן, אוֹ בָּאַשְׁעָרָת ...
וְאָל וּוּסָן נָאָר אִינְגָּר. —
דָּעַר אִינְגָּר, דָּעַר לְיוּנְגָּר.

א. גוֹצְקִי

פָּאַסְטִּינָאָכְּפִּירֶת מַאי 1932

א. לְוִצְקִי

BEREISHIS—INMITEN

Copyright, August, 1932

by

A. LUTZKY

NEW YORK, N. Y.

אינהאלט לויטן א. ב.

א

- אלץ ועם זיין פון שטוייב — 58
 אין אלטער בויים איז נוי — 101
 אנהויב — נית פון אנחויב — 82
 אַפְּגָעָלֶבֶת — לעת — 92
 ארף און אַרְוִיף — — — 197

ב

- בָּגְלִיטְלָע — איז צויטעלע 192
 בָּגְדִּי עָקָן פָּוֹן דָּעֵר ווּלְעַט 195
 בָּגְזָמְפָּא — איז אַנְגָּרְנוֹט 191
 בָּגְיעָרָן דָּא — — — 185
 בָּגְאנָאָכְט אַז בראשית — 76
 באָפְּעָלָל פָּוֹן אַמְּעָטָהָם — 39
 באָשָׁף אַז יְבָרָעָאָש 149
 בראַשְׂתָּה מָוָרָה — 83
 באָפְּלָל פָּוֹן אַחֲרָה 35
 בוּיכְמָעָר — — — 101-87
 בוּוִים פָּאָלָט — — — 99
 בִּינְקָשָׁאָפָּה פָּוֹן בראשית — 46
 בלְוָטָן פְּלוּסָן אַין טוּנָל — 85
 בלְיוֹז — — — 126-124
 גָּרוֹאִים ווּלְן זַיְן גַּבּוּגָן — 54

ג

- גָּאָט — — — — — 68
 "גּוֹטָע" מענטשן — — — 157
 גַּעַחְיוּמָע אַין דָּעֵר ווּלְעַט 108-71
 גַּעַזְאָג צַו דָּעֵר ווּלְעַט — 18-15
 גַּעַשְׁטָאָלָט פָּוֹן גַּאָר אַמְּאָל — 22
 גַּעַבְרוֹז אַין מִיר — — — 38

א

- אוֹוָאוֹ מְקֻעָן בִּיטְזָוָן, ווּעָרָט — 90
 אוֹוִיפְּגָעָעָפָט אַז פָּרְמָאָבָט 89-84
 אוֹוִיפְּגָעָעָקָט אַז צְוָנְגָעָעָקָט 84
 אוֹוִיסְגָּעָנָסָן וּאַסְפָּעָר — — — 94
 אוֹמְעָטָה אַז אִינְגְּוַיְוִינִיק — 87
 אוֹמְעָטָה ווּעַט זַיְן גַּעַשְׁיוֹ : אַיךְ ! 63

- אוֹמְעָטָה אַז אַוִּינְגָּן — — — 186
 אוֹמְעָטָה קָאָמָּפָּה — — — 111
 אַיְדָעָר בְּרָאַשְׁתָּה אַז גַּעַוּעָן 23
 אַיְדָעָר-אַיְדָעָר — — — 24
 אַיְדָעָר אַ שְׁטִיוֹנְגְּדָעָלָע 26
 אַיְדָעָר ווּלְעַט 28
 אַיְדָעָר אַלְעָ אַיְדָעָרָם — 29
 אַיךְ אַז דָּי ווּלְעַט — — — 12-10
 אַיךְ בֵּין דָּא-צַו שָׁאָל שְׁפִילָה 200
 אַיךְ טּוֹבָל זַיְן אַין וַיְקָר — 12
 אַיךְ ווּלְלָן — — — 37
 אַיךְ ווּלְטִיפָּן זַיְן אַין ווּלְעַט 73
 אַז גַּעַוּעָן דָּעֵר ווּלְעַט פָּוֹן 64-87
 אַיְדָעָר-אַיְדָעָר — 94
 אַין דָּרָק פָּוֹן ווּאָרָט — — —
 אַין בְּאַגְּבָעָן אַז דָּעֵר אוֹסְמָלָאָן — 196

- אַז ווּאָסָס סְעַט זַיְן — 47
 אַין ווּוִוְיָט פָּוֹן צִוְּיָת — 49
 אַלְעָן בְּוּמָעָר זַעֲנָעָן גְּרִוִּית — 98
 אַלְעָן ווּלְלָן לְעָבָן — — — 115-114
 אַלְעָן זַיְגָעָן — — — 176-175
 אַלְעָן אַיְוִינְגָעָם — — — 95
 אַלְעָטָאָל — אַיְנָמִיטָן — — — 198

א

- 48 — וועט וועלן וועלט — — —
 44 — ווועט וועלן אלט — — —
 56 וועט זיין דאס קול פון זוינגן
 וועט זיין דער מענטש צו
 58 — וועט זיין דער מענטש
 63-55 וועט זיין דאס ווארט פון
 וועט זיין דאס ווארט פון
 60 — מענטש
 62 — וועט זיין א בוים, א גראז
 154-150 ווען חיות זענען וואך
 158-155 ווען חיות זענען ווילד
 164-159 ווען חיות שאפַּן —
 95 ווער ס'אייז געגן מיר —

ב

- 40 — זאל אויפגין ווער — — —
 78 — זוֹן — — —
 70-19 זיבן אָרוּינְפִּירֶן — — —

ג

- 95 — חייה איי נאקטש — — —
 153-150 חייה האבן מורה — — —
 150 — חייה זענען שטעהנדיך איי
 154 — חייה זענען אומעטיך — — —
 164 — חייה האבן שאפַּה — — —

ט

- 77 — טאגן און נאקט — — —
 182 — טאל — איי אויד א ברג —
 162 — טויגער איין שאפַּה — — —
 181 — טיף — איי אויבנאויף — —
 193 — וועט זיין בא זיך א ים —

- 74 — דאס פנים פון דער וועלט — — —
 123-119 דונגר — — —
 93 דוקא — — —
 95 די קוינטס פון ווארט
 די גאנצע וועלט — צוליב
 דער ערעד — 80
 דער טיפטער זיין איין
 אפשר סתם — 104
 די ערעד האט אויר הים —
 די פרויד פון נאך דער לייד —
 55 דער ערשטער מענטש אדם —
 דרויוין וואוינט נישט איין
 דער גאס — 91

ה

- 94 חאטער שלאגט א צוואק — — —
 108 הייליך ארט — — —

ו

- 161 וואלף זענען ער רות — — —
 146-136 וואסערפאל — — —
 218-199 והיה באחרית הימים
 ווי אוזו איין געווארן
 גאנזיזט — 65
 ווי אוזו איין געווארן מין —
 66 ווי אוזו איין געווארן
 מענטש — 67
 וויזט — איין גאנט — — —
 184 ווולד — איי מולד — — —
 83 ווילדן — — —
 118 ווינטן — — —
 48 וועט זיין א גלויסטונג — — —
 42 וועט וועלן מענטש — — —

נ

- 31 — — — נאך איזידערן ווערן
 95 — — — נאך א שטראעם
 52 — — — נאך און נאך
 36 — — — נאך די צען געבעט
 179 — ניטא אפיניך
 190 — ביטא קיין זיין אין זיין
 95 — ניטא און א שיר
- יעדר "געווען" —
 יעדער לבן איז פארצמאט —
 יעדער לבן וווערט באשפאן
 אין באתחאלטען —
 יעדער ערשת פאסירט —
 יעדער ריר איז מיטן כה
 פון פארברגרן —
 יעדער שטוייס פארויס
 וועש זיין געשטארקט —
 יעדער פארויס איז ציריך
 יעדער ריר רעדט —

ס

- 84 — ספער
 95 — סתייה

ע

- עטלעכע ערליי
 עעל איזף דער ערְד
 עשרה חדברות

- יעדר "געווען" —
 יעדער לבן איז פארצמאט —
 יעדער ערשת פאסירט —
 אין באתחאלטען —
 יעדער ריר איז מיטן כה
 פון פארברגרן —
 יעדער שטוייס פארויס
 וועש זיין געשטארקט —
 יעדער פארויס איז ציריך
 יעדער ריר רעדט —

כ

- בסדר איזידער נאכאנאנד —

- 41

ל

- לכנה —
 ליגט אן אלטער בוים —
 ליב ווונ ער שלאטט —
 ליכט און חושן —
 לער פאפּיר —
 לעמפרעט דערשרעקט זיך —
 151

מ

- מלפע דערזעט זיך —
 מיט דער ווילט איז געוווען
 מילב איז באשפאן —
 מילב האט צרות —
 מילב שטודיות די וועלט —
 מילב האט איזニקלאך —
 מענטש וועש זיין דער שטאילן
 מענטש וועש זיך דערזען —
 מענטש וווע ער שלאטט —
 מענטש איז אלערליי —
 94

- 70 — פאַרְהָאָגֶג צערעדט זיך —
 113-112 — פאַרְהָאָלֶט גַּעֲוָאַלְד —
 69 — פֿאַרְיִין פֿוֹן גַּאֲרְנִישֶׁט
 158 — פֿאַרְשִׁיעָנֵעַ באַשְׁעָפָנִישֶׁן —
 187 — פֿוֹנְטוּעַ פֿאַרְשְׁטָמָלֶט
 "פֿוֹנְגוּעַ" לְיוֹב —
 156 — צוּעָר אָזֶן וְאָסָעָר —
 129 — צוּעָר אָזֶן וְאָסָעָר —
 133-130 — צוּעָר אָזֶן וְאָסָעָר —
 180 — פֿלְאָגֶק אָזֶן אוּכְעַשׂ טִיף —
 81 — פֿלְאָגֶעָטֶן —
 151 — פֿלוֹג צִוְעָרֶת —
 165 — פֿלוֹג אָזֶן קָלוֹג —
 169-168 — פֿלוֹג אָזֶן ערְאָפָלָן —
 166 — פֿלוֹג בעש —
 175 — פֿוֹגְעָלָע וְנוֹגָט —
 170 — פֿלוֹג צָם סּוֹפֶּה —
 167 — פֿרְיוֹד פֿוֹן אָפְלוֹג —
 176 — פֿוֹשֶׁן וְנוֹגָעָן אָוִיך —
 159 — פֿוֹשֶׁן אָלְעָלָק —

צ

צוירק — איז איז איז איז מיר 188
ציטומס א זינדעלע — — — 25

ק

קאמפ איז דער טויטער 146-109
וועלט —
קאמפ בא די לעבעדייקע 176-147
מינימ —
קינד פון ערשות געבוירן — 50
קיעצעלע — — — — — 152

ר

רגע'לע איז איבוקויש 188
רייך פון ערשות ואר — 45
רינן — — — — — 127
רעלאטיוון — — — — — 198-177

די

די לידער איז געמען — זענען פאַרץ'וּכֶנֶת איז אינחהאלט
לוויט דער ערשבער שורה פון דער ליד.

א ב ז

גביאות — דונגעון.	א בזך איז איז וועלט.
פרוייד — די זון.	טילין — לענדער.
קעפלאָך — פֿרְיָעָר.	ליידער — שפֿעָט.
פֿונְקְטוֹאָצִיעָם — פֿאָלְצִיָּו.	שורות — גָּסָן.
פֿינְטְּנְטְּאָלָּאָך — אַ מִוְתְּגָגָגָג.	אותיות — חֵיוּוּר.
אַ שְׁטַעַקְעָלָּע — שְׁרוּגָתָן?	אַינְהָאָלָּט — לְעָבָן.
אַ חְוַעַלְעָע — פְּרָעָגָט?	סְטִיל — עַלְעַגָּנָץ.
אַ קְאָמָע — הַאָטָץ צִוְיט.	תּוֹך — קָאָה.
אַ קְעַפְעָלָּע — עַקְט.	טוֹרְוַעַר — כְּמָאָרָעָם.
געַאנְקָעָן — בְּלִיצָן.	
דער ליינענָר פֿאָרָט אַדוֹרָט די וועלט.	
אוֹן לוֹוִיט נָאָר דָּאָם, וְאָס אִים גַּעֲפָלָט.	

א. לוצקי

בראשית — אינטון

9

1. אוֹד אָזֶן דַּי וַעֲלֵת

[דרוי לידער]

אנשנאט א פאר ווערטער]

12-10 .

איך און די ווועלט

[ערשטע ליאד]

לעדר פאפריר — דערציזילט מיר אן א שיד.
אויפר דער קלאר פון העל פאפריר —
שווועבטט די לער פון וועלטן-פריער.
איך צי ארין פארשטענדעניש
פון אלעט ארום מיר.

איך גלעט א קלונן ספר,
זאָפֶ איך אײַן דעם תוכן מיט די פינגער.
איך וויס א זויסן פון נישט-זויסן,
וואָס אַיז טיפער נאָד פון וויסן.
באָ די צוועיגן, לעדען איך דעם יהום,
פון פֿאָרנוּיגנדייקע שורות.

אײַן ווינטעלאָד דערזען איך מײַנע מינעם.
שטיינער וויזון מיר די זויבטיקיט פון לְשׂוֹן.
ואָסָּעָרָפָּאָל — דערזעוקט אַין מיר אַ צוֹוָאנָג —
זוֹ קָאנָעָן זִיד פֿאָרָהָאָלְטָן.

אַ יִם — צְעַשְׁפְּרִיט אַין מיר אַ שׂוֹוָאנָג —
זוֹ וָעָן קלָאָר.
זוֹ וָעָן טִיף.
אַין תְּמִיד נֵי.
אַזְוַי וָיִם.

אַ רְגָע שְׂטִילְקִיט אוֹיפָן פֿעָלָד —
דֻּרְצִיזְיִלְט מִיר סְוּוֹתָפָן דָּעָר וּוּלְטָט.

איך און די וועלט

[צווישע ליד]

שאפען איז א מז אין מר — ווי זינד.
אווי ווי אימפעט אין א ווינט.

איך בין גלויסטייק אין מיין שרייבן — ווי אוית וויב.

איך ברוי און גלי פאנאנדרער —
מייטן אויפבליעץ פון דערזע.

איך פיבער אויפן אויסהזריך —
ווי דאס פלאטערן אין פארן.

אלע מיינע חושים קלאמערן צום ווארט —
וואס זאל מיך זעטיקן.

איך ווער צעפלאמת מיט יעדער שורה —
אלעמאָל צום ערשותן מאָל.

איך און די וועלט

[זריטע ליד]

איך טובל זיך און וועלט.

איך בין א וויל — און שאפ זיך דוויער.
אותוות באשיכן מיך.

מיינע לידער — מיינע גלידער.
מיינע גלידער וועגן לעבע און די לידער.

מיין אידיש און מיר איינן —
ווײַ דער בליך פון מיינע אוינן.

איך באדרין מיין איינן הארץ.

איך בין ערלאך מיט מיין ווארט — אוי ווי שלאלט.

סיאו און מיר געזאנגע — ניט אויפצווונגען.
סיאו און מיר א קוואל — ניט אויפצושעפֿן.

סיאו און מיר א מוז — צו מוזן מייסטערן. —
אווי ווי ווין — די בלעטענלאך און בלום.
אווי ווי ים — די שטיינדעלאך בים ברען.

איך לייטער ליידן.

איך שליף און דיפ ארכום מיט צויבער-זילבן —
מיינע ציטערדייקע ווייען.

א. לוצקי

בראשית — אוניברסיטה

13

2. אָנָעֹזָאנְג צַדְעָר וּוּלְט

[פראנציג]

18-15 .

א געוּאנָג צוֹ דַעַר וְוּלַט

א

סָאוּ אַ גַּלְיֵק זִיד קָאנָגָן רִין.
סָאוּ אַ בִּישׁוֹת אַנְצָוְרִין.
סָאוּ אַ צַּוְבָּעָר צֹ וְוִיבְּרִין
אוֹן צַעְבְּלִיטָע שִׁימְעָרִין.
סָאוּ אַ רִיןְזַיְד לְאֹן פִּין
צֹ גַּעֲפְּלִיגְלָטָע פָּאָסִין.
לוֹסְטִיק גַּלוֹסְטָעָנִישׁ צַעְפִּין.
גַּלוֹסְטִיק לְוָסְטָעָנִישׁ פָּאָרְפִּין.

ב

סָאוּ אַ שְׁפִּיל זִיד לְאֹן שְׁפָאָרָן
צֹ בָּאַלְיוֹכְטָעָנָע גַּעֲפָאָרָן.
לוֹסְטִיק-הַאָפְּטִיק זִיד צֹ נָאָרָן
אוֹן צַוְּיָנְטָלָטָע גַּעֲנָאָרָן.
וְוִיבְּרָדִיך זִיד לְאֹן נָאָרָן
איַן צַעְשְׁטוֹרָעָמָטָע דַעְרָפָאָרָן.
איַן צַעְבְּרוּזְגָטָע וְוִידְוָאָרָן.
איַן צַעְחַולְיָעָטָע קָאַשְׁמָאָרָן.

א געזאנגע צו דער וועלט

ג

ס'יאז א דראנג פון שטעהנדיך לאנג.
 אייביך-אייביך-יטס-געדראנג:
 חמיד זאָרגן איז געזאנגע.
 פרײַד איז לֵיד איז יעדן קלאָנג.
 ליַב איז טרִיב איז איַין פֿאָרְלָאנְג.
 טָאג איז נאָכֶט כּסְדָּר באָנְג:
 צו באָפְּרִיעַן פון געפָּאנְג.
 צו געפָּאנְגָּען זיַּין איז צוֹאָנְג.

ד

ס'יאז א וועלן אים ווילן. —
 ס'יאז א ווילן אים וועלן. —
 ס'יאז א מײַן איז יעדן ווילן. —
 אלע זענען דא צו וועלן. —
 צו פֿאָרְשִׁיעַן איז פֿאָרְשִׁטְּלִין. —
 צו אַנְטְּפָּלְעָקָן איז פֿאָרְהִילְּן. —
 גָּאָר די בִּינְקָשָׁאָפְּטָן צו שְׂמִילְּן. —
 גָּאָר די שְׂמִילְּקִיְּטָן צְעַשְּׁפִּילְּן. —

א געוֹאנָג צוּ דַעַר וּוּלְטַ

ה

זעט א זאלד — מזארה ניט פרען.
 זעט א באָרְגַן — מזארה ניט טרעָפַן.
 סיאָז א וועלט פון איבערלֶאָפַן.
 סיאָז א וועלט פון איבערטֶאָפַן.
 די גאנצָע וועלט איז דא צוּ פרען.
 די גאנצָע וועלט איז דא צוּ טרעָפַן.
 ווי די וועלט האָט זיך געטֶאָפַן.
 ווי די וועלט האָט זיך פָּאָרְלֶאָפַן.

ו

ניט צוּ פרען, ניט צוּ טרעָפַן. —
 נאָר צוּ שטווינען, נאָר צוּ גָּאָפַן.
 נאָר צוּ זיִן, צוּ קָאָנָעָן האָפַן.
 נאָר צוּ זיִן, צוּ קָאָנָעָן לוּיפַן.
 מיט דַעַר וּוּלְטַ פון אַבְּעָרְלֶאָפַן.
 מיט דַעַר וּוּלְטַ פון אַבְּעָרְטֶאָפַן.
 — נאָר די וועלט אַרְבְּעָרְלֶוּפַן.
 — נאָר די וועלט אַרְבְּעָרְטֶרְעָפַן.

א געוֹאנָג צוּ דַעַר וּוּלְט

ב

נאכאנאנדרער אין פֿאַרוּסֶעֶר.
 יעדער טראַטעלע — אין אוֹצֶר.
 יעדער רגעַלְע — אַ יּוֹם-טוֹב.
 יעדער שטיננדֵל — אַ בָּעַל-שְׁמַ-טוֹב.
 יעדער שפֿראָצֵל — אַ בָּעַל-מוֹפָת.
 יעדער פְּליִיעָרֵל — אַ נְבִיא.
 יעדער נײַיעָרֵל — אַ נְסָתָר.
 יעדער ווַיְנָטֵל — אַ שְׁלִיחָה.
 יעדער רענָנדֵל — מְשִׁיחָה.
 יעדער בלִים — אין זָוּ-הַשְׁכִּינָה.
 יעדער דֵּיך — אין זָוּ-וּלְטִים אַ מִינָּעַ.
 יעדער אַיזַּעַלְע — אין סְפִּירָה.
 יעדער ברִיאַהַלְע — אין בְּחִירָה.
 יעדער וּשְׂומָעַלְע — אין זְמִידָה.
 יעדער שאַהְעַלְע — אין שְׁוֹרָה.
 יעדער שוֹיִיגַעַלְע — אין יְרָאתָה.
 יעדער דְמִיוֹן — אין יִצְרָה.

ג

א געוֹאנָג אין אלֻ זַיְטָן —
 אָנוּ אַ קְלָאנָג נִיט אָמְצָזְבִּיטָן.
 אַ רָּאמְאוֹן אַין יְעַדְן וּוּטְעָר —
 קְוִיטָעָר נָאַטְיכְּעָס אָנוּ נִעְטָעָר.
 יְעַדְן זַיְן אַין נִי אָנוּ וּוּאַונְדָעָר —
 אלֻ צְיוֹאַמְעָן אָנוּ בָּאוּנְדָעָר.

א. לוצקי

בראשית—אונמטן

19

3. זיבן אַרְיִינְפּוֹרֶן

[צו בראשית—אינטראן]

[איידער די זעלעט אויז גענווארן]

70-21 ג.

ערשתער אַרְיִינְפִּיר

א

א שטיינדעלע, וואם האט א פנים ווי א מענטש

א שטיינדעלע.

אין שטיינדעלע —

אן אויג.

א נזועלע.

חיכפ נאכון נזועלע —

א מוויל.

תמייד אפן:

פארגאנט.

שטומערזהייט א פרויד.

דערשראכן און דערפרוייט.

פארכאנט פון אלין - אליין.

אין — א נפשיל פון שטיין:

אה!

ערשתער אריינפער

ב

א שטיינדעלע, וואם האט א פנים ווי א מענטש

א געשטאנט פון גאר אמאל.

א געמעל פון גארע-גאר אמאל.

א בילד פון אדם אידיער אדם.

א פנים'ל פון איביקיטס-פארטאג.

א באשאָפּ פון אידיער וועלטס-קאייר.

א באשעפֿעניש פון אידיער ויהי אור.

א מענטשעלע פון אידיער-אידיער.

אידיער גאר פון אידיער-אידיער.

ערשתער ארײַינפֿיר

ב

א שטיינדעלע, וואמ האט א פנים ווי א מענטש

איידער בראשית או געווען —

או געווען — ניט.

ניט — האט נישט געווואסט איז ניט. —

ניטן — האט זיך אויסגעווין — יג.

גארניישט — האט גע'חלומ'ט וועגן גאר.

חוושך — האט געהאט א זעאונג וועגן קלאר.

ניט-ניטא — האט אויסגעפּוּרָעֶמֶט א נבואה וועגן וואר.

דעם לעצטן מין.

וועמען? —

מענטש.

ערשטער אריינפער

ד

א שמיינדעַלע, וואם האט א פנים ווי א מענטש

איידער-איידער האט זיך ניט געקאנט דערוואָרטן
 אויפֿ דער ענד.
 אנהויב האט געוואָלט דעם סוף פון אַנפְּאָנג.

אוֹ גָּעוּעָן:

ויסטעניש האט אויסגעיאָמערט אַ באַשָּׁאָף.
 תהו האט זיך אויסגעוּוִינט אַ נחָת.

אַ קִינְדַּעַלַּע.
 אַ שְׁמַיְינְדַּעַלַּע - אַ קִינְדַּעַלַּע.

אַ עֲפָעֵל כָּמו אַ עֲמִיצָעָר.

מוֹיל — צַעַפְרָאָלֶט.

אוּבִיך גַּעֲוָאַלַּה.

— אַ מעַנְטַש —

אַ מעַנְטִישָׁעַלַּע, כָּמו אַ מעַגְטָשָׁ.

עֲרָשֶׁת עַד אַרְיוֹנָפִיר

ח

אֵשְׁתִּינְדָּלָע, וּזְאָם הָאָט אֶפְנִים וּוּי אֶמְעַנְטֵשׁ

צייטס אַ זִינְדָלָע.

וואעלטס אַ זִידָלָע.

אנַהויבָס אַיְינִיקָל.

שְׂטִילְקִיְיטָס חַבְרִיל.

שְׂוֹוִינְגָנס רַיְידָעָרֶל.

שְׂטוּומָס אַ שְׂרִיעָרֶל.

קִיְינְעָרָם טָאָטָעָ.

אַלְיוֹינָס אַ קְרוּב.

תְּמִידִ'ס עַדוֹת.

אַיְבָיקָס סּוֹדוֹת.

מִינְס אַ בְּרוֹדָעָרֶל.

בְּרוֹדָעָרֶל מִינְס !

צווית ערד ריאינפיד

א

איידער א שטיינדעלע

איידער א שטיינדעלע איז געוען —
אייז א זאמדעלע געוען דער געשטאלט פון א מענטש.
איידער א זאמדעלע איז געוען —
אייז א שטוייבעלע געוען דער געשטאלט פון א מענטש.
איידער א שטוייבעלע איז געוען —
אייז א ווינטעלע געוען דער געשטאלט פון א מענטש.
איידער א ווינטעלע איז געוען —
אייז געוען א געדאכט דער געשטאלט פון א מענטש.
איידער געדאכט איז געוען —
אייז ווילן צו וועלן געוען איז געוען —
איידער ווילן צו וועלן איז געוען —
אייז קיינמאָל ניט געוען.
קיינמאָל — איז קיינמאָל ניט געוען.

צוויויטער אריינטיר

ב

יעדר "געוען"

און יעדער באזונדער "געוען"
איו אויפ איביך געוען.

און יעדער באזונדער "געוען"
איו געוען אויפ צו איביקן "איו".
צו תמיידן "זיין".

דריבת ערך רדיוגרפיה

א

אידער וועלט

אידער וועלט — אוּוַילְד גָּעוּעָן —
חָאַט וּוַיְלֵד גָּעוּאַלְטַ.

אידער וילד — אוּוַיסְטַ גָּעוּעָן —
חָאַט וּוַיסְטַ גָּעוּאַלְטַ.

אידער ויסט — אוּרְעַר גָּעוּעָן —
חָאַט לְעַר גָּעוּאַלְטַ.

אידער לער — אוּוַיְיַי גָּעוּעָן —
חָאַט וּוַיְיַי גָּעוּוִינְטַ.

דָּרְגַּת עָרָךְ רִוִּינְפִּיר

ב

אַיִדָּעָרָן אֶלְעָאַיִדָּעָרָם

אַיִדָּעָרָן אֶלְעָאַיִדָּעָרָם פָּאָר דָּעָה וּוּעָלָט —

זַעֲנָעָן שָׂוֵין גַּעֲוֹעָן וּוּלְטָן,

אוֹן גַּעֲוֹאָרָן וּוִיַּדָּעָרָה תָּהָוּ,

אוֹן גַּעֲזָוָרָן וּוִיַּדָּעָרָה וּוּלְטָן,

אוֹן גַּעֲוֹאָרָן וּוִיַּדָּעָרָה תָּהָוּ.

וִיַּדָּעָרָה וּוּלְטָן אוֹן וּוִיַּדָּעָרָה אַיִדָּעָרָן.

אַיִבְּקָן אוֹן פָּוּן אַיִבְּקָן.

דרישער אריינפער

ג

מייט דער וועלט אויז געוווען

מייט דער וועלט אויז געוווען
וואי מייט יעהן געשען :
עם געוווערט ביז סע ווערט.

נאך איידער די וועלט אויז געווואָר —
אויז געוווען : ס'או שויין דא.
שויין פֿאַראָצָן אויף צו ווערט.

גַּאֲרְנִישֶׁת. —
אויז אַין גַּאֲרְנִישֶׁת גַּעֲווֹעֵן שְׂוִין אַלְקָן.

דריטער אידיגנפֿיר

ד

נאך אידיערן ווערטן

ס'או געוווען א געוווען —	נאך אידיערן ווערטן —
פֿוֹן אַ וּ וְעָלָן גַּעֲוָעָן .	אייז גַּעֲוָעָן אַ צִּיעַשְׁטָעָרָן .
פֿוֹן אַ וּ וְעָלָן גַּעֲשָׁעָן .	איין גַּעֲדָרָאָגֶג צַו צִּיעַשְׁטָעָרָן —
פֿוֹן אַ וּ וְעָלָן דָּרְעָעָן .	אייז גַּעֲוָאָפֶן דָּאָם וּ וְעָרָן .

ס'אייז גַּעֲוָעָן אַ גַּעֲוָעָן
 פֿוֹן אַמְּאָלָן אַן צַּאָלָן
 אַן חַיְיכָן אַן טַּאָלָן
 נִיט אָפֶן אָוָן נִיט אָוִיכָן
 נִיט אַנְהַחֵיב נִיט סָהָה
 אַינְדָּעָרְמִיט

פֻרְטָעָר אַרְיִינְפִּיר**א****אנַחוֹיב — נֵית פֿוֹן אַנְחוֹיב**

אנַחוֹיב הַאֲט זַיך נֵית גַעֲפָעְדָעָרט פֿוֹנָם אַנְפָאָגָג.

ברָאשִׁית אַיְזָנוּן גַעֲוָעָן אַיְנָמִיטָן.

פָאָר בָּרָאשִׁית — אַיְזָנוּן גַעֲוָעָן אַפְרִיעָר.

פָאָרָן פְרִיעָר — זַעַנְעָן שָׂוִין גַעֲוָעָן פְרִיעָרָם אַן אַשִׁיר.

פָאָר דֵי אַן אַשִׁירָן — זַעַנְעָן אַוְיךְ גַעֲוָעָן פְרִיעָרָן.

אַלְעָמָאל — אַיְזָנוּן פְוָנְקָט אַזְוִי וּוּ אַיְצָטָעָר — פֿוֹן אַמָּאל.

אַלְעָ אַמָּאלָן זַעַנְעָן פֿוֹן אַמָּאלָן.

אַפְיָלוּ גַאָר דָעָר עַרְשָׁטָעָר אַיְצָטָעָר —

אַיְזָנוּ גַעֲקוּמוּן נַאֲך אַנְעַבְטָן.

שְׁטוּנְזִיק אַיְזָנוּן כְסֶדֶר.

כְסֶדֶר אַיְדָעָר.

פָּעַר טָעַר אֲרִיְנֶפִּיר

ב

בָּרָא שִׁיחַת — מֹרָא

בראשיתין	האט אויפגעראודערט מורה.
מורא	האט דערשראקו זיך פאר פחד.
פחד	האט זיך אויפגעכאמט פון אימה.
אימהין	האט באפאלו מורה שחורה.
מורה שחורה	האט איזונגעשפאנט אין חושך.
חושך	האט געטוליעט זיך צו תהו.
טהו	האט געוואייט אין ובעו.
ובעו	האט גערראייט צו יהות.
יהודא	האט איזויגעווינט : אל.
אל	האט ארײַגענעשרגן : שדי.
שדי	האט געבעטן : אללהים.
אללהים	האט געללאטערט : אָדָנִי.
אדני	האט איזויגענשאַלט : אחד.
אחד	האט באפאילן : צען געבאַט.

[יע: זיבעטער אַריַינֶפִּיר. גאט]

פָּעַרְתָּעַר אֲרִיּוֹנֶפִּיר

ב

עשרה דברות

- .א. אלץ או אינס — און אלץ או נאט.
- .ב. וועלט-געועץ — ארייבער נאט.
- .ג. וועלט-געבאט — ארייבער גנאָר.
- .ד. סאיו ————— איז.
- .ה. מאָם ————— מואָן.
- .ג. מואָן ————— ארייבערן רשות.
- .ז. וועט זיין מיט אינס — וועט זיין מיט אלץ.
- .ח. נלאָסט.
- .ט. צעשטער.
- .כ. באַשאָג.

פֻרְטָעָר אֲרִיוּנָפִיר

ד

בָּאָפָעֵל פָּוָן אַחֲד

אי געווען דער באָפָעֵל פָּוָן אַחֲד —

אָ בָּאָפָעֵל פָּוָן אֲרוּכָעָרָן אַחֲד. —

פָּוָן אָוּמָעָטָוּם.

פָּוָן אָלָעָמָאָל.

אוּפָּאָלָע צִוְּתָן.

אוּפָּאָלָע אִיבָּיוֹקִיטָן.

פָּעַדְתָּ עֲדָר אַרְיוֹנֶפִּיר

ה

נַּאֲךְ דֵּי צָעֵן גַּעֲבָאָט

אייז געווארן נאך די צען געבאט
אזווי ווי פאר די צען געבאט. —
וועי גארנישט געווען.
וועי קווינמאל געווען.

און וואס סע אייז געזאנט געווארן —
אייז געליבן.

אייז פאראבליבן אויפֿ צו זוערן.
אייז פאראזונקען — אויפֿצונגין.

לויטן שטיגער פון כסדר.
לויטן מסדר נאך פון אידער.
לויטן אידער נאך פון אידער-אידער.

[זע : זעקסטער אַריינֶפִּיר, י.
וחיה באחרית הימים. יה]

פִּינְפָּטָעָר אַרְיִינְפִּיר

א

איו אן אייבוקיות אועעך.
איו זידער געוווען. —

אַיך ! — וויל !

רוֹי הַצְּט אַוִיפָּגָעָרָאַיַּעַט זַוַּי.
איו גַּעֲוָעָן דַּעַר זַוַּי פָּוּן אַיְדָעָר-אַיְדָעָר :
אַיך ! — וויל !
אַוְילָן וויל אַין מֵר צַו ווּלְן !! !
וְאֶל פָּאֶרְגּוּמָעָן ווּעָרָן אַנְהַיְלָך : — אַיך !!!
וּוּל אַיך אַרְיִבְעָרְהִילָּכָן : ————— אַיך !!!
אַיך — פָּוּן אַיְבָּעָר עַכָּא ————— הַעֲכָר !!! ! ! !

[אוֹן עַם אַיּוֹ גַּעֲוָעָן. —
דַּעַר עַרְשְׁטָעָר זַוַּי פָּוּן אַיְדָעָר-אַיְדָעָר :
אַיך ! וויל ! —
איו אַרְוִוִּים פָּוּן אַוְמָעָטָם.
איו אַרְיוֹן אַוְיפָּאַלְעָמָל.
איו יַעַדְן מַיַּן.
איו יַעַדְן מַעֲנְטָשָׁן.]

[אוֹן עַם אַיּוֹ גַּעֲוָעָן. —
דַּעַר עַרְשְׁטָעָר זַוַּי פָּוּן אַיְדָעָר-אַיְדָעָר :
אַוְילָן וויל אַין מֵר צַו ווּלְן !! !
איו אַרְוִוִּים פָּוּן אַוְמָעָטָם.
איו אַרְיוֹן אַוְיפָּאַלְעָמָל.
איו יַעַדְן מַיַּן.
איו יַעַדְן מַעֲנְטָשָׁן.]

פִּינְגְּפָטְעֵר אַרְיִוְנְפִּיר

ב

אייז געווען דער וויי פון איידער-איידער :

גַּעֲבָרוֹזֶז אַיְזָמִיר

אַגְּעַבְּרוֹזֶז אַיְזָמִיר צַו וּוּלְזָן אַיְבָּעָר.

אַגְּעַדְּרָאָגֶן אַיְזָמִיר צַו וּוּלְזָן אַוְיְבָּעָר.
אַרְיְבָּעָר.

אַיְבָּעָר - אַרְיְבָּעָר.

אַרְיְבָּעָר - אַוְיְבָּעָר.

אַיךְ מָוֹצֵו צַו וּוּלְזָן עַנְדָּעָר.

עַנְדָּעָר.

וּוְעַנְדָּעָר.

וּוְאַנְדָּעָר.

אַיְבָּעָר וּוְאַנְדָּעָר נַאֲכָאנְאַנְדָּעָר.

מִיטָּאַנְגָּאַנְדָּעָר - דָּוְרְכָּאַנְגָּאַנְדָּעָר.

פִּון אָן אַנְדָּעָר צַו אָן אַנְדָּעָר.

אַנְדָּעָרְשׁ.

פִּינְפָּטָעַר אֲרֵיְנְפִּיר

ג

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

בְּאֶפְעָלְ פּוֹן אָוּמְעָטוּם

אוּמְעָטוּם בְּאֶפְעָלְ אֵין מִיר אַרְיבָּעָר אוּמְעָטוּם.
אַלְעָמָל בְּאֶפְאָלְ אַוִּיפְ מִיר אַרְיבָּעָר אַלְעָמָל.

אַ גְּלוּמְטָעָנִישׁ אֵין מִיר צֹ וּוּרָן.

אַ בְּאֶגְנְעָרְעָנִישׁ אֵין מִיר — גַּעֲבָרָן.

אַ גְּדָוָרְשָׁת אֵין מִיר צֹ גַּעֲרָן.

צֹ פְּאַרְמָעָרָן.

צֹ צְעַשְׁטָעָרָן.

וּוִידָעָר וּוִידָעָר אָוּן שְׁטָעָרָן.

וּוִידָעָר נִידָעָר אָוּן צְעָרָן.

וּוִידָעָר מִינְדָעָר אָוּן מָעָרָן.

וּוִידָעָר לִינְדָעָר אָוּן שְׁוּעָרָן.

וּוִידָעָר מַונְטָעָרָן צֹ וּוּרָן.

איַךְ בֵּין דָא ! — נִיט אַוִיפְצָהָעָרָן !

פִּינְפֶּטֶן דָּעֵר אַדִּינְפֶּיד

ד

אי געווען דער ווי פון איידער-איידער :

ז אל או זפֿגִין ז וו ער
זאל אויפֿגִין זוער און אונגעטערנִין איין מיר —
וואעל איך האבן א גערדיינקענִישׁ. —
וואעל איך זיך צעליכטיקּון פון בִּינְקָעְנוּשׁ.

וואעט זוערין טאג, ווועט זוערין נאכּט,
די אייבּיקִיט פון טאג און נאכּט. —
אויף אַלְעַמָּאַל א טאג און נאכּט,
מייט אַלְעַמָּעַן א טאג און נאכּט,
און וויזדר טאג.

וואעט זוערין באָרג, און באָרג אַראָפּ,
די אייבּיקִיט פון אויף און אַפּ. —
אויף אַלְעַמָּאַל אַרוֹף אַראָפּ,
מייט אַלְעַמָּעַן אַרוֹף אַראָפּ,
און וויזדר אויף.

פִּינְפָּעָר אַדִּינוֹפָיר

ה

אייז געווען דער וויי פון איידער-איידער :

כָּסֶדֶר אַיִדָּעָר נְאָכָלָגָנָד

וועט זיין מיט אלען — כָּסֶדֶר אַיִדָּעָר נְאָכָלָגָנָד.

נאָר יְעִדָּעָר סֻופָּה וועט פְּחַדְזָן —

ווי אָן אַפְּגָרוֹנָט נְאָךְ אַרְצָנָד.

אייך זועל זיין אויפֿ אַלְעַמָּאל מִיט אַלְעַמָּעָן
איין אַפְּגָנוּר גַּעֲהִים.

וועט זיין : דער טויט וועט גַּאֲרַנִּיט זיין —

און טויט וועט שְׁרַעַקְן דּוֹרְכֵן גַּאֲנַצְן זיין.

אייך זועל רְוִישָׁן צֹו דְּעַדְקַלְעָן —

קיינער וועט מִיךְ נִיט דּוּרָהָעָן.

אייך זועל זיין פָּאָר אַלְעַמָּעָן צֹו זַעַן —

קיינער וועט מִיךְ נִיט דּוּרָזָעָן.

פִּינְפָּטָעַר אֲרֵינְפִּידָר

ו

אין געווין דער וויי פון איידער-איידער :

וועט וועלן מענטש, וועט וועלן שטין,

די אייבקיות פון גאר אלין. —

קיינער וועט מיך ניט פארשטיין.

איינער וועט דעם צויזטן ניט פארשטיין.

וועט זיין אַ מֹּרָא אַין דָּעַר וּוּלְתָּ.

די מֹרָא אַיבָּעֶר אַלְעַ מֹרָאָס אַין דָּעַר וּוּלְתָּ. —

די מֹרָא פָּוּנְ פָּאָרְלוּוּן אַין דָּעַר וּוּלְתָּ.

וועט זיין אַ וּילְן אַין דָּעַר וּוּלְתָּ.

דָּעַר וּילְן אַיבָּעֶר אַלְעַ וּילְנס אַין דָּעַר וּוּלְתָּ. —

אַפְּצָאוּנְדָּן פָּוּנְ דָּעַר מֹרָא אַין דָּעַר וּוּלְתָּ :

פִּינְפָּטָעַר אֲרִיּוֹנְפָּיר

א

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

וּוְעַט וּוְעַלְן וּוְעַלְט

וועט וועלן גראז — ארייבער בוים.

וועט וועלן בוים — ארייבער רוים.

וועט וועלן רוים — ארייבער סוף.

סוף ————— ארייבער זיך ארויף.

פלאם — וועט עסן שטאמ.

ים — וועט שלינגען פלאם.

עדד — וועט טרינקען ים.

תהום — וועט זונקען עדד.

טיף — וועט זיגן תהום.

אראף — וועט ציען טיף.

דרענאנך — וועט שלעפן נאך.

פִּינְפָּטְעָרְ אַדְוִינְפִּידְ

ח

אי געווען דער וויי פּוֹן אַיְדָעָרְ-אַיְדָעָרְ :

וּוְעַטְ וּוְעַלְ אֶלְץ

א קלאמ ווועט זיך שלענגלען ווי א שלאנג.

א רוייך ווועט זיך זוכן אין געדאנק.

א בלעטעלע ווועט אפנארן א קאץ.

א בין ווועט דערשרען א לייב.

א טיגער ווועט פֿאַלְן ווי א פֿלייג.

א פֿלאַם ווועט פֿאַרְלִיןְ מִיטְ א זיג.

א זויכער ווועט געוועינען אין א קראָג.

א שטוביעלע ווועט לויפֿן ווי א הירש.

א שטיינדעלע ווועט רוען ווי א פֿעלָן.

א פֿישׁיעלע ווועט שלאָפָן אין יָם.

א טראָפָן ווועט זיך ווינָן ווי א וואָלָד.

אָן עַפְלָן ווועט זיך דריינָן ווי דֵי ווועלָט.

א ווינְטַעַלָּעָן ווועט הרגְעַנָּעָן אָ מעַנְטָש.

א דונָעָרְ ווועט גּוֹזָאָלָן : אַיך בֵּין גָּאָט.

פִּינְפָּטָעָר אַרְיִינְפִּיר

ט

אייז געועען דער וויי פון איידער-איידער :

רֵיֶץ פֹוּן עֲרַשְׁתָן יָאָר

דָעָר וּוַיְלָדָעָר רֵיֶץ פֹוּן עֲדַשְׁתָן יָאָר —
וּוְעַט זַיִן צַעְפְּלִיּוֹן אָוִיפָאָלָעָר.

אָלָע שְׁפָעַטָּעָרָם וּוְעַלְן קְוֻמָּעָן מִיטָן אִימְפָעָטָ פֹוּן בְּרָאָשִׁית.

יְעַדָּעָר זַאָךְ וּוְעַט קְעַלְטָן אַיִן דָעָר וּוְעַלְטָ
וּוְעַט זַיִן דִי קְעַלְטָ פֹוּן אִידָעָר וּוְעַלְטָ
אַיִן אָלָע זַאָכָן אָוִיפָאָלָע דָעָר וּוְעַלְטָ.

יְעַדָּעָר רִים אָוּן יְעַדָּעָר רְוִישָׁ פֹוּן זַאָכָן
וּוְעַלְן זַיִן לְשׁוֹנוֹתָה.

וּוְעַט זַיִן דִי שְׁרַעַק פֹוּן אִידָעָר וּוְעַלְטָ
אַיִן אָלָע זַיְעַרְעָ קְוּלוֹתָ.

אָלָע זַאָכָן וּוְעַלְן שְׁטָאָרָן מִיטָעָר וּוְסְפָעָנִישָׁ פֹוּן תְּהָוָה.

אָלָע אָוִיגָן וּוְעַלְן גָּלָאָצָן מִיטָעָר וּוְיְלָדָקִיָּטָ פֹוּן וּבְהָוָה.
פֹוּן אָוּמָעָטָם וּוְעַט שְׁלָאָגָן פְּחַד פֹוּן בְּרָאָשִׁית.

פִּינְפָּטָעַר אֲרוֹיְנוֹפִּיר

י

אייז געוווען דער וויא פון איידער-איידער :

בּוֹיִנְקֵשֶׁאַפְּטֵפְּזָוּן בְּרָאָשָׁוִת

וועט זיין דאס ביינקען פון בראשית
וואס זועט ציען :

גָּאַטְּ צָו גָּאַטְּ
אוֹן וּוּלְעַטְּ צָו וּוּלְעַטְּ
אוֹן מְעַנְטְּשָׁ צָו מְעַנְטְּשָׁ
אוֹן מְוִין צָו מְוִין
אוֹן יִם צָו יִם
אוֹן עַרְדְּ צָו עַרְדְּ
אוֹן וּוִינְטְּ צָו וּוִינְטְּ.

גַּאֲרָ אַיְינְעַד צָו דַּעַם צְוִוִּיטָן
וועט זיך נְאַעֲנְטָן מִיטְּ מָוָרָא.

מִיטְּ דָּעַרְ מָוָרָא
וואס הָאַטְּ אַוִּינְגְּעַרְדוּעַרְטְּ בְּרָאָשִׁית.

[זע : טערטער אֲרוֹיְנוֹפִּיר ב.]

פִּינְגְּפָטְעָר אַדִּיבְּנְפִּידָר

יא

אייז געווען דער וויא פון איידער-איידער :

אוון וואם ס'עט זיין

אוון וואם ס'עט זיין —

וועט זיין אויפֿ הפקֿר אומצוקומען.

וועט זיין אוין שפֿאָר פון צוֹווִיטֶןְסְּ קָוְמָעָן —
אומצוקומען.

מייטן ווינט אַוּעֲקָגְנָוְמָעָן.

מייטן וואסער צוֹגְנָוְמָעָן.

מייטן פְּלָאָם אַהֲיֵנְגָּעְקָוְמָעָן. —
צָוְ דָּעָר עַרְד צָרוּיקְצָוְמָעָן.

איין דער ווועלט אַרְוּמְגָּנָוְמָעָן.

אוואו ס'עט זיין אַלְעָבָן —

וועט זיך מערן אוין דערנעבן.

יעדר לְעָבָן ווועט זיך נערן פון צעשטערן.

אַזְוִי — פְּלָאָנְץ.

אַזְוִי — מְיַן.

אַזְוִי — מענטש.

פִּינְפָּטָעָר אַדִּיְינְפָּיר

יב

אייז געווועו דער וויי פון אידער-אידער :

וועט זיין א גלויסונג

וועט זיין א גלויסונג אין דער וועלט.

אייבער אלע ווערטן אין דער וועלט.

זו באצוייבערן דאס לעבן אין דער וועלט.

וועט זיין א חלום אויפֿ דער ערֶד.

אייבער אלע פִּינְגָּעָן אויפֿ דער ערֶד.

זו פָּאוֹרוֹיְרָקְלָאָכָּן דעם חַלּוּם אוֹיפֿ דער ערֶד.

פִּינְפְּטָעָר אַדְיוֹנְפִּיר

לג

אין געווען דער וווײ פֿון אַיְדָעָר-אַיְדָעָר :

אַיְדָעָר ווּוִוִּית פֿון צִוִּישׁ

אין ווִוִּית פֿון צִוִּישׁ ווּעַט זֵין בָּאַהֲוִיעָר.

אין יְדָזָן ווּלְקָן ווּעַט בְּלִיעָן טְרוּיעָר.

פִּינְפָּטָעַר אַדִּיבָּנְפִּיר

יד

או געווען דער וויי פון איידער-איידער :

א קינד פון ערשת געבער
אומעטום ווועט זיין געוועין פון שוין געשן.
אלעמאָל ווועט זיין געוועין וואָס ווועט נאָך זיין.
מייט אלע ווועט האָכָּן נאָך פֿאסְטוּרט.
אלע ווועט וווערָן נאָך פֿאָרְפֿירָט.

אויף אלע פֿנִים־עָר ווועט וויעין
א געוועיטהָר פון געטראָפָּן. —
א כמאָרָע פון פֿאָרְלָאָפָּן.

א קינד פון ערשת געבער
וועט שוין הויערָן מייט טריַּבְּקִיט פון פֿאָרְלוּרָן. —
וועט שוין ווינגען אויף אַפְּרִיעָר אַגְּגָעָוָאָירָן.

פִּינְפָּטְעָר אַרְיִינְפִּיר

טו

אי געווען דער וווײ פון איידער-איידער :

יעדר ערשות פאסירט

יעדר עדרשט פאסירט —

זעם קומען פון אַפְּרִיעָרֶן פֿאָרְפִּירֶט.

זו אַשְׁפְּעַטְעָרֶן צֻפִּירֶט.

זו אַוְידְעָרֶן דָּעְרְפִּירֶט.

זו אַוְיִיטְעָרֶן פֿאָרְפִּירֶט.

זו אַן אַנְדְּעָרֶן פֿאָסְירֶט.

פִּינְפְּטָעָר אַרְיִינְפִּיר

טו

או געוווען דער וויי פון איידער-איידער :

נֶאֱדָרָוָן נֶאֱדָר

יעדר איצט — ווועט וווערן שפטעט.

יעדר שפטעט — ווועט וווערן ווועט.

יעדר ווועט — ווועט וווערן שוין.

יעדר שוין — ווועט וווערן נאך.

יעדר נאך — ווועט מעrown יאך.

יעדר יאך — ווועט וווערן מאך.

איבער מאך — ווועט ווואקסן נאך.

נאך — ווועט וויזדר וווערן מאך.

נאכאנגענדער — מאך אוון נאך.

זו און אנדער — נאך אוון נאך.

פִּינְפָּטָעָר אַרְיוֹנְפִּיר

י

אייז געווען דער וווײַ פֿוֹן אַיְדָעָר-אַיְדָעָר :

אַלְעַז ווּעַט זַיִן פֿוֹן שַׁטוּב.
אַלְעַז ווּעַט זַיִן פֿוֹן שַׁטוּב.
שַׁטוּב ווּעַט זַיִן פֿוֹן האַלְעַז.
הַאַלְעַז ווּעַט זַיִן פֿוֹן בּוּם.
בּוּם ווּעַט זַיִן פֿוֹן זָם.
זָם ווּעַט זַיִן פֿוֹן עֶרד.
עֶרד ווּעַט זַיִן פֿוֹן תַּהְוָם.
תַּהְוָם ווּעַט זַיִן פֿוֹן תַּהְוָן.
אֵיךְ מָנוֹ צָו ווּעַלְן עַנְדָעָר !

פִּינְפָּטָעָר אַרְיוֹנְפִּיר

יְהִי

איו געווען דער וויי פון איידער-איידער :

ברואים וועלן זיין געבויין
אלע ברואים וועלן זיין געבויין צו דער ערדה.
מייט די פים און מייט די לאפעם צו דער ערדה. —
נאך צו נישטערן די ערדה.
נאך צו זוכן זיך אין ערדה.
נאך צו זעטן זיך פון ערדה.

זעקסטער אריינפער

א

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

וועט זיין דער מענטש

דער ערסטער מענטש וועט הייסן אדם
און דער נאמען וועט באדיין אלע דורות :

אדם — מענטש,

אדום — רויט,

דם — בלוט.

בלוט — נפש.

אזו זיין גוף,

אזו זיין שם,

אזו אוף אייביך זיין פארנעם.

אזו אוף אייביך זיין בארכן.

אזו עין גאנצע האב און גומ.

— בלוט. —

זעקסטער ארייניגפער

ב

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

זועט זיין דער מענטש

זועט זיין דאס קול פון ווינטן,

פון וואסערן,

פון וועלדר,

פון חיית,

מייט א קול אזיוי ווי מענטש.

דאס קול פון מענטש —

דאס קול פון גאר דער וועלט.

און וואו דער מענטש זועט זיין —

זועט זיין באערט די ער.

זועט זיין באשערט דעם ווילן פון דער ער —

צעאכערט און פארמערט.

און וואו דער מענטש זועט זיין —

זועט זיין באזעלט די וועלט.

זועט זיין באזונט די וועלט.

וועלט זועט האבן זין.

מענטש זועט זוכן זין.

זעם טער אריינפער

ב

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

זעם זיין דער מענטש

מענטש ווועט זיין דער שטאלץ פון אלע מינימ —
אויסגעציגן צו דער הוין.

פִּים צו ערד — און קאָפֶ צום הימל —
מייטן הארץ צו גַּרְעַ ווַיְתַן.

אִים — דָּאָס ווֹאָרְטַּ צו זָכָן צִיּוֹן.
אִים — די מאָכָּט צו אַיְבָּיקִיָּן.

זעקטער אידיגנפער

ד

אי געווען דער זויי פון אידער-אידער :

זעט זיין דער מענטש

זעט זיין דער מענטש צו וועגן —
און אלין זיך שרעגן —
פאר זיין איגענעם באָרְוֹף.

זעט זיין דער מענטש צו שאָפֶן —
און אלין פֿאַרטִילֿקֶט וועגן —
פּון זיין איגענעם באָשָׁאָפֶן.

זעט זיין די בִּינְקִשְׁאָפְּטָן איין מענטשן
צַו בְּאוּלְטִיקָן די הוַיְכָן.

זעט זיין דָּאָס לוַיְכָן פּוֹן די הוַיְכָן
צַו דַּעֲרוּעָן זיך איין מענטשן.

[זע : זהה באחריות הימים ג]

זעקסטער אריינפער

ה

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

וועט זיין דער מענטש

מענטש וועט זיך דערזען איין אומעטום —
אווי ווי גאט.

וועט וועלן מענטש — ארייבער גאט.

אווי ווי גאט — ארייבערן אחד.

וויי אחד — ארייבער זיגע צען געבאט.

[זעך: זה יהיה באחריות הימורים ד]

זעקסטער אידיער פיר

1

אי געווען דער וויי פון אידיער-איידיער :

זועט זיין דער מענטש

זועט זיין דאס זוארט פון מענטש —
אריבער יעלן ווערט.

נאר די תורה אין די ווערטער —
זועט נישט גילטן אויפֿ דער ערָד.

זועט זיין דער חלום אין די ווערטער —
אין די העלסטע קלארן.

נאר די טוננט פון די זוערטער —
זועט נישט זואָרן.

מענטש זועט אויביך ווילדן אויפֿ דער ערָד.

אווי ווי ערשות געקומען אויפֿ דער ערָד.
וואַי לאָנג עס זועט אים צ'האָלטן די ערָד.

ביו ער זועט אנטריינען פון דער ערָד.

[זע : זהה באחריות חיים ח]

זעקסטער אידיענפער

‡

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

זועט זיין דער מענטש

יעדער שטויים פארוים זועט זיין געשטארקט —
פון טראט צורייק.

פון צורייק —
זועט וואקסן גרויס דעם מענטשנэм גליק.

פאר דער צייט פון העכטן גליק —
זועט ווערן פינצטער אומעטום.

לויטן שטייגער פון סדר.

לויטן סדר נאך פון איידער.

לויטן איידער נאך פון איידער-איידער.

[זע: זהה באחריות הימאים א]

זעקסטער אריינפער

ח

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

זעט זיין דער מענטש

זעט זיין א בוים, א גראן, א בארג, א טאל, —
אין געשטאלט פון ערשותן אדם ווואס זעט זיין.

אין געבעט פון ערשותן אדם ווואס זעט זיין.
און דערחויבונג, אין דערנוידערונג, פון ערשותן אדם.

און ווי די זעלט זעט זיין —

זעט זיין דער מענטש :

א מענטש — א בארג.

א מענטש — א טאל.

הויך און נידער אומעטום.

געיעץ אויפ אלעמאַל.

און וויאס די זעלט זעט זיין —

זעט זיין די זעלט בצלם מענטש.

און וויאס דער מענטש זעט זיין צו זיין —

זעט זיין דאס טאן בצלם מענטש.

זעלט — בצלם מענטש.

מענטש — בצלם אלחיהם.

אלחיהם — בצלם אלן.

זע קסטער אַרְיוֹנֶפִּיר

ט

אי געווען דער וויי פון איידער-איידער :

וועט זיין דער מענטש

אומעטום וועט זיין געשמי : איך.

אייך — פלאם.

אייך — ים.

אייך — שטאמ.

אייך — מין.

אייך — מענטש.

יעדער קול פון מענטש : מיר —

וועט מיינען : איך.

יעדער קול פון מענטש : אונז —

וועט מיינען : איך.

יעדער טראכט אונז יעדער ריר —

אייך.

אלע — איך.

אייך — אַלְעָן.

לויטן ערשותן וויידגעשמי פון איידער-איידער :

“אייך ! — זויל ! ”

[זע : פינטער אַרְיוֹנֶפִּיר א.

קאמפֿ אַיְן דער טויטער וועלט,

קאמפֿ באָן די לעבעדיקע מינימ.]

זעקסטער אַרוֹיָנְפִּיר

סֶפֶעֶר

איו געוווען דער וויי פון אַיְדָעָר-אַיְדָעָר,
האָט אַרוֹיסְגַּשְׁרִיגַּן :

סֶפֶעֶר

און עם איו געוווען :
איו ווי אַיְדָעָר נָאָךְ דער וויי פון אַיְדָעָר-אַיְדָעָר.
ווי גַּרְנִישֶׁט געוווען.
ווי קִיְּגַמְּלָאָל געוווען.

און ווֹאָס סֶע איו גַּחֲזָנָט גַּעֲוָאָרָן —
איו גַּעֲבָלִיבָן.

איו פַּאֲרָבְּלִיבָן אָוִיפָּצָנוּן צָו וּוּרָן.
איו פַּאֲרָזְוָנְקָעָן — אָוִיפְּצָנוּן.

לוּוִיטָן שְׂטוּגָעָר פָּוָן כְּסָדָר.
לוּוִיטָן סָדָר נָאָךְ פָּוָן אַיְדָעָר.
לוּוִיטָן אַיְדָעָר נָאָךְ פָּוָן אַיְדָעָר-אַיְדָעָר.

[ווע : פֻּרְשָׁעָר אַרוֹיָנְפִּיר תְּהִימָּה
וְחֵיכָה בְּאַחֲרִית הַיּוֹם יְהִי.]

זיבע טער אַריינפֿיר

8

אייז און אייבריךיט אָוועק —
חאָט געטראָפּן מיט גָּרנִישׂ.

נוֹי אָנוֹי אָיו גְּעוּאוֹרֶן גָּרְנִישׂ

צּוּרְשֵׁת אָיו גְּעוּוֹן אַסִּימָן פָּן גָּרְנִישׂ.
דָּעֲרָנָךְ אָיו גְּעוּוֹרֶן עַפְעָם גָּרְנִישׂ.
דָּעֲרָנָכְדֻּם אָיו גְּעוּוֹרֶן אַבִּיסְעָלָעָן גָּרְנִישׂ.
נָאָכָּעֶד אָיו גְּעוּוֹרֶן אַסְּךְ גָּרְנִישׂ.
שְׁפִּיעַטְעַר אָיו גְּעוּוֹרֶן אָן אַשְׁיר גָּרְנִישׂ.
צּוֹם סּוֹפְּ אָיו גְּעוּוֹרֶן אָוּמְעָטוּם גָּרְנִישׂ.
— אָזְוֵי אָיו גְּעַשְׁעַן מִיט גָּרְנִישׂ.

זיבעטער אידיגנפיך

ב

אוֹזֵן אִוּבִיקִיט אָוּעַק —
אוֹזֵן גְּעוּוֹאַרְן מִין.

וֹזֵן אֹזֵן גְּעוּוֹאַרְן מִין

- דַּקְמַ-זִּיךְרָה אֶת גַּעֲבָוִירָן אֶל בָּאַשְׁעָפָעָנִישׁ.
הָאֶת דָּם קָרְפָּעָרֵל גַּעַהַיִם : כְּמַעַט.
- כְּמַעַט הָאֶת גַּעֲבָוִירָן אֶל בָּאַשְׁעָפָעָנִישׁ.
הָאֶת דָּם נְפָשֵׁל גַּעַהַיִם : אָזְוִיזָוִי.
- אָזְוִיזָוִי הָאֶת גַּעֲבָוִירָן אֶל בָּאַשְׁעָפָעָנִישׁ.
הָאֶת דָּם חַיוֹתָל גַּעַהַיִם : עַנְלָאָךְ.
- עַנְלָאָךְ הָאֶת גַּעֲבָוִירָן אֶל בָּאַשְׁעָפָעָנִישׁ.
הָאֶת דָּם וּוּזְנָדֵל גַּעַהַיִם : פּוֹנְקָט.
- פּוֹנְקָט הָאֶת גַּעֲבָוִירָן אֶל בָּאַשְׁעָפָעָנִישׁ.
הָאֶת דָּם וּוּלְעָרֵל גַּעַהַיִם : רִיכְטִיךְ.
- רִיכְטִיךְ הָאֶת גַּעֲבָוִירָן אֶל בָּאַשְׁעָפָעָנִישׁ.
הָאֶת דָּם לְעַבְנָן גַּעַהַיִם : פָּאַלְקָאָם.
- אָוָן דָּם לְעַבְנָן הָאֶת זִיךְרָה גַּעַמְעָדָת.
אָוָן דָּם לְעַבְנָן אוֹזֵן פָּאַרְבְּלִיבָן.
- אֹזֵן הָאֶת פָּאַסִּירָת מִיט אַיִן-עַרְלִי.
- אֹזֵן הָאֶת פָּאַסִּירָת מִיט אַלְעָרְלִי.

זַיְבָעַתָּר אַדְיוֹנֶפִיר

ג

אייז און איבוקיות אווועק —

אייז געווארן מענטש.

וּוֹאֲזוּי אַיְזָנוֹאַרְן מַעֲנְטֵשׁ

אומרו איז פארגאנ אין טראן מיט א מענטש.

האט אומרו זיך פארקוקט אויף יאוש.

יאוש האט א זיפע געתאן פאר צויפיל.

צוייפל האט עם אויסגעעהרט מיט ספק.

ספק האט געקווינקלט מיט פלייכט.

פייליכט האט זיך דורךגעשומסט מיט אפשר.

אפשר האט זיך נאכגעפרענט בא טאמער.

טאמער האט גענישטערט בא מסתמא.

מסתמא האט געדראונגען או ס'אייז מעגלאן.

מעגלאן חאט געוויז אויף ווארשיגלאך.

ווארשיגלאך האט א ווינק געתאן אויף גריילאן.

גריילאן האט זיך צונגעשארט זו טאכע.

טאכע האט אריינגעוריימט אווואדע.

אוואדע האט זיך אויסגעלאכט פון זיכער.

זיכער האט געשטודעט אויף באשטיימט.

באשטיימט האט א זיין געתאן געווים.

געווים האט געווארן זיך אויף אמת.

אמת אייז געפאלן אויפן הארצן.

— איז איז געווארן דער מענטש.

— איז איז פארכבלין דער מענטש.

און אלע מײַנען: איז — בין אמת.

זיבעטער אריינפער

ד

ג א ט

גאט אלין — אוֹנוֹ נִימָאַלְיָין —

אַפְּגָרִין —

אַגְּזָעָלְשָׁאָפָט פָּוּן גַּעֲטָעָר :

יהוָה.

אֵל.

שָׂדֵה.

אֱלֹהִים.

אֱדֹנִי.

אוֹן דָּעָר בָּוְנָד פָּוּן אַלְעָגַעַטָּעָר —

אוֹנוֹ אַסּוֹד :

אָחָד.

[זע : פערשטער אריינפער ב :
בראשית' חאש אוייגערודערט מורה].

זיבע טער אַרְזִיּוֹנְפִּיר

ה

אַפָּרִין פָּוּ נַאֲרַנִּישֶׁת

נַאֲרַנִּישֶׁת אַלְיִין —
איּוֹ פָּוּ צֹוֵי אַפָּרִין :

גָּאָר,
ニישט.

“גָּאָר” איּוֹ פָּרִינוֹנִיקֶת מִוּט “נַיְשֶׁת”
און דערציאלית :

גָּאָר — נַיְשֶׁת.

גָּאָר — איּוֹ אַסְּרָה.
נַיְשֶׁת — איּוֹ אַפְּיָלוֹ נִית אַיִינָם. —
אַלְצִינָם :

נַאֲרַנִּישֶׁת.

זיבעטער אריינפער

1

א פארהאנג צערעדט זיך

א פארהאנג

צערעדט זיך

מייט ווינטן

איינטיטן בעטמאג

בְּאֵן שְׁפָעַנְעָם פָּעַנְצָהָעָר

א ווועלטלאבן לשונן.

כלאָרעד דבוריים אַזְוִי ווֹי די זוֹן.
נאָקעטע וווערטער אַזְוִי ווֹי די לוֹפֶט.

פָּאָר יְעֻדָּרָן אָוִיגָן.

פָּאָר יְעֻדָּרָן אָוִיעָר.

אוֹן דָּעֵר גָּאנְצָעָר גַּעֲשְׁפָרָעָד —

פָּאָרְבְּלִיּוּבָּש אַסְוָּד.

א. לוֹצָקִי

כְּדָאשֶׁת — אַיִן מִתְנָ

71

4. נעהיימען איז דער זועלט

[איין אַרְיוֹנֶפֶר]

אוֹן צוּעָלָף קָאָפִיטָלָאָךְ]

108-73 ג.

געהיימען און דער וועלט

אַרְיִינְגְּפִידֶר

איך וועל טיפן זיך אין וועלט,
איןם סוד פון דער וועלט.

אויבנוייף איז איז נעהיים.

איך וועל נעמען נאענט —

און דערזוייטערן צום הארייאנט.

אלע איז דערגעבען
זענען וואנדערעל פון אַ וווײַטָּן לְעֵבָן :

די גאנציע וועלט — אַ נאָרטָן —

פאר די געסט פון אונזוייערן :

די זון פֿאָרְבְּרִינְגְּנָטֶן דָא אָרוּעַ יְאָרוּ —

און אַיר הַיִּם אַיז נָאָר אַיז הַמִּלְאָה.

קוואָלָן קְוָמָעָן דָא צְדִיקָן זַיְנָעָן —

און זַיְקָוּעָן נָאָר פָּוֹן תְּהֻומָּעָן.

אלע שטערן קְוָמָן גָּעוּן —

אוּתָהָה די וואָנדָעָן אַיז דָּעָר נִידָּעָר. —

אַיך בֵּין אַיך אַ זָּוָן.

אַיך בֵּין אַיך אַ קוֹוָאָך.

אַ פְּלָאָנָעָט פָּוֹן אָוְמְבָאַשְׁטִימָטָע וְוַיִּיטָּן.

אַ פְּלָאָנָעָט צָו וְוַיִּטְעַ צִיְּטָן.

אַיך קְוָמָן אָרוּסָן פָּוֹן חֹוָשָׁר.

מייט אַ העַלְקִיָּט צָו בְּאַלְוִיכְטָן.

אַיך קוֹוָאָל אָרוּסָן פָּוֹן טִיפָּן צָו דָעָהָוִיבָן.

אַיך בֵּין וּוּלְטִים אַ זַּיְנָעָר — צָו בָּאוּנָגָעָן.

געהיימען אין דער ווועלט

ערשטער קאפיטל

דאס פנים פון דער ווועלט

1. דאס פנים פון דער ווועלט אין אומעטום. —
אָרְיִינְגְּנֶרְאַמֶּט אֵין דָּאַס פָּזֶן רֹויָם אֲרוֹם.

2. ווועלט אין אומעטום די הײַם. —
אַ גַּעַהְיִים אַיְנְמִיטָן פָּזֶן דָּעַר הַיְּם.

3. זעטט — אָן נִיט דָּעַרְזַעְטַּט.
הָעָרְסַט — אָן נִיט דָּעַרְחַעְרַסְטַּט.
נָאָר פָּאָרְהָעָרטַּט.
נָאָר פָּאָרְזַעְן.

4. די גאנצע ווועלט אין נָאָר אָוּוּיוּי.

אָוּוּי וַיַּיְוָאָר.
אָוּוּי וַיַּיְכָלָאָר.

אַ גַּעַדְאַכְטַּט.

אַ דָּאַכְטַּן פָּזֶן אַ טְרָאַכְטַּן.
אָן אַוִּיסְוּיְיִזְוּ פָּזֶן סֻעָּו וַיְיִזְתְּחַזְּקַת זִיד אֹוִים.

געהיימען אין דער וועלט

ערשטער קאפיטל

ליך און חושך

5 אפיאלו קלאר איז ניט דערקלערט.

לייבטיקיט וואם בלענדט
בלינדט.

6 אין אונגעזיבט פון שארפע לייכט —
אייז פאנצטער אומגערכט.

7 אין אונגעזיבט פון אומגערכט —
פלאקרט פינצטערניש מיט לייכט.

8 יעדער איבעראש —
באווישט.
פארטוישט.
פארמיישט.
צעטאשט.

געהיימען אין דער ווועלט

ערשטער קאפיטל

באנקט אין בראשית

9. נאכט אין פעלד.

חוישך-לער.

פארליירן.

וועלט אין אングעווואוירן.

אומעטום אין דא-נייטא.

נאך אפילו הימל נט פארצן.

זון אין נאך אויפֿ יונגער זוית באנעם.

אויפֿ יונגער זוית רום.

רוים אין ערשות אין ריעון בא דמיונות.

וועלט אין נאך אפילו נט אין חלום.

דמיון חלום/ט ערשות צו זוערן.

בלינדעניש אין נאך אין ואווערכע.

תחו און ובחו זענען אויפֿ געווואכט

און ווילדן שטומערהייט פֿאַרליירנקייט.

געהיימען אין דער וועלט

ערשטער קאפעיטל

טאג אונ נאכט

10 פֿאָרְנָאָכֶט — אַיְזָה פֿרִימָאָגָן — בָּא אָוֹנוֹנַט.
בָּאָטָאָג — אַיְזָה בָּאָנָאָכֶט — פֿאָרְ דָּעֵר נָאָכֶט.

בָּאָטָאָג אָוֹן בָּאָנָאָכֶט
זַיְגַּעַן הַיְמָעָר בָּא צִיְתָה. —
זַיְיָ צִינְדָּן אָוֹן שְׁוּוֹינְדָּן
אין אַיְבִּיכָּן בַּיִתָּה.

זַיְיָ וּוֹאָרְטָן זַיְקָ אָפָּ
בָּא דִי רָאָנְדָן פָּוָן וּוּלְטָם. —
אָוֹן פָּאָלָן אָרָאָפָּ
אוֹיפָן יִם, אוֹיפָן פָּעָלָד.

בָּאָטָאָג — שְׁלָאָפָט בָּאָנָאָכֶט,
בָּאָנָאָכֶט — שְׁלָאָפָט בָּאָטָאָג. —
אָוֹן עַלְטָעָרָן דִי וּוּלְטָם
מִיטָּה אָנָאָכֶט, מִיטָּה אָטָאָג.

געהיימע אין דער וועלט

צווייטער קאפיטל

๑๖

1. דער קוואל פון זוּ אין הייסע וויסטעניש.
א ים פון קאכעדייקע פינצעטערניש.

2. טיפ אין הימל אין די זוּ — א תהום פון חושר.
בליאסקענדיקער פחד.

3. דאס פנים פון דער זוּ — אוֹ ניט צוּ זען.

4. די זוּ באלייכט די גאנצע וועלט —
אייר אייגן פנים לאָוט זי ניט דערזען.

געהימען און דער וועלט

צוויתער קאפיטל

ש ט ע ר נ

5. יעדער שטערן
איו אריינגערוימט א סוד אין רזים אריין.

6. רזים אליין
איו איניינגערוימט א סוד אין זיך אליין.

געהיימען אין דער וועלט

צווייטער קאפיטל

די גאנצע וועלט — צויליב דער ערעד

7 אומעטום אין אויבן — חיים.

8 אלע שטערן האבן יעדן אונגעט א פאַרײַזֶמְלָוָג
וועגן חכליות פון דער ערעד.

9 די לבנה שווימט אין הימל
ניט צו לאָן ענטן די ערעד.
ニיט דערלאָן מראה שחורה אויפֿ דער ערעד.

10 גאָר די פִּיעַרְדִּיקָע ווֹן אַיְן אַנְפָאַרטְרוּיט,
אַכְּבָּעָר גָּאָר פָּוָן ווַיְיָטָן —
אויפֿצְהָאַלְטָן אלע לעבָּנָם אויפֿ דער ערעד.

11 צוּוִי פְּלָאָנְגָּעָטָן וֵיך אַ קָּעָנוּ לְוִיפָּן —
מייט אַ כִּיוֹן נִיט בָּאַשְׁעָרָת.
צויליב דעם קיומ פון דער ערעד.

12 אלע הימלְשָׁע מָלוֹת
אַיְן אַרְאָפְּצָוְנִידָּעָרָן פָּאַרְוּעָרָט.

געהיימען אין דער וועلت

צוויתער קאפיטל

פֶּלְאָנָעָטָן

13 פֶּלְאָנָעָטָן וְאַגְלָעָן אין די סְפָעָרָן
מִתְּדֻרְוֹאַרְטָוָנָג אֹוֵיפָ בְּרָאַשִׁית.
צַו גַּעֲשְׁטָאַלְטָן זֶיךְ אַין סְדָר פָּוָן בְּרָאַשִׁית.
אַרְיִינְצָוּקָוּמָעָן אַין די סְכוּמוּנָן פָּוָן גַּעֲזָעָן.
אַרְיִינְגַּעַצְּאַמְּטָן צַו וְעָרָן אַין דָּעָר וְעוֹלָט
פָּוָן צַעַן גַּעַבָּאָט :
מָאָס — מָזָן.

14 אַן די וְעוֹלָט אַינְמִיטָן צַעַנְטָר —
אַין שְׂוִין אַוְיְסְגַּעַמְאַטְעָרָט פָּוָן די מָזָן . —
שְׂוִין אַינְמִיטָן וְעָרָן אַ צַעַשְׁטָרָן .

געהיימען אין דער וועלט

צוויטער קאפיטל

ל ב נ ח

15. די לבנה אויז מסדר אומעטיק.
 שוין וויפיל מאל אַרְוָמְגָעָרִיוֹזֶת די וועלט
 אוין קיינער קען איר נישט דערפריען.
 ניט די זונ, אוון ניט די שטערן.
 אוון אַוּאָדָע נישט דאס קלעדן.

געהיימען אין דער וועלט

צוויטער קאפיטל

וועילדנ

16. ווינטן ווינגען פאר געצעלטן
וואי די ווילדן פאר די וועלטן.

יסען שטורעמען בסדר
מייטן דעש פון איידער-איידער.

בליצן בלאנקען אין די ספערן
וואי געדאנקען פארן ווען.

אלעלמאַל — בראשית.

געהיימע אין דער וועלט

דראטער קאפיטל

אויפגע עפנט איז פאר מאכט

א

- 1 אויפגעדעקט — אין צוגעדעקט — פון איבער זיך.
- 2 ניטה נאקט. —
נאקט איז פארשטעלט.
- 3 יעדער נאקט איז באהאלטן אונטער הויט.
- 4 אויפיעדר הוויט איז לא אהייל — צו פארהויטן.
נית דערלאזן ווילדן דרייסן
אנצופאלאן אויפ אינועויניק. —
נית לא רירעלע. —
נית אפילו בלוי לא בלזעלע. —
גארנישט. —
- 5 אפילו גארנישט אין געפער.

געהיימען אין דער וועלט

דריטער קאפיטל

אויפגע עפנט אין פארם אכט

ב

- 6   בלוטן פלייסן אונטער הויטיקע טונעלן.
- 7   אונטער הויט — אין רויט.
רויז.
ריין.
היים.
פליס-היים.
- 8   אונטער הויט — אין ציטערדייך.
מיוחס/דיק.
סכהן/דיק מיוחס/דיק.
הוילע-חלילת.
תميد תפילה/דיק.
- 9   בלוטן פלייסן אין די אדעון — און מומלען : איך!
[זע: זעקסטר אריינפער, ט: אומעשות וועש זיין געשריי : איך.]

געהיימען אין דער וועלט

דריטער קאפיטל

או יפנע עפנט אין פארמאכט

ג

10. יעדער לעבן אין פארצאמט.

פארשטעלט.

ארונגעהילט מיט ווענטעליך :

א בלום.

א מלוב.

א מענטש.

11. דאס לעבן נערט זיך פון דער וועלט —
און טאר זיך ניט דערזען מיט דער וועלט.

געהיימען אין דער וועלט

דריטער קאפטיאל

אויף געעפנט אין פארם אכט

ד

12	אומעטום אין אינעוויניק.
13	אינעוויניק שטורעט דינאמיט. — בריט. ציט.
14	יעדר אויסערלאך דערציילט פון אינערלאך.
15	יעדר אויסערלאך אין נאך צוליב דער אינערלאך.
16	אויגן זענען פאנצטערלאך — אריינצוקון.
17	יעדר זע — אין צו דערזען.
18	יעדר הער — אין צו דערהערן.
19	יעדר שפיל — אין זיך פארשפילן.
20	תמייד — תונ.
21	פינגר ער זענען אויפצוקאכן טיפן.
22	יעדר גלעט אין מיטס געבעט.
23	יעהער ציטער או פון אינעוויניקטען געוויטער.
24	א קוש אין גאר אריינצושלנגען.
25	אלע גליידער צאפלען זיך אריינצודריינגען.
26	א בים באגערט נאך מערכ.

געהיהםען אין דער וועטלט

דראטער קאפאיטל

אויפגע עפנט אין פארם אכט

ה

- 27. יעדער ריר אוּ מיטן כוח פון פאַרבָּרגן.
- 28. אַלְעַ הערצער וועקן אין געהוים.
- 29. גָּלוֹסְטָן צִיּוֹן צַוְּ דֵי ווַינְקָלָעָן.
אין צעוישן.
- 30. אין דער טונקל — רעגן בולטער באָגָעָן.
- 31. אין דער פינצטער — בליצן ריצן.
- 32. זָמְעָן-זִי אָוּן זָמְעָן-עָר —
צָעָרְיוֹצָן צַוְּ פָּאַרְקָעָר.
- 33. שְׁטָרָאָמָעָן זָמְלָעָן זַיְךְ צָנוֹנִיפְּצָוּקוּוּעָן.
- 34. פָּאַרְבָּאָרגָן בְּרוֹיזָט אַרְבָּיָעָר אין פָּאַרְבָּאָרגָן.
- 35. דֵי ווַילְנָס זַעֲנָעָן רַאֲשִׁיקָעָר אין שְׁפָאַלְטָן.

געהיימען אין דער וועלט

דריטער קאפיטל

אויפגע עפנט אין פארם אכט

1

36. יעדער לעבן ווערט בעשפון אין באחאלטן.
א菲尔 שטורעם ווערט געבורין אינדערטיל.

37. אלע לעבנэм שטאמען פון דער פינצטער:
מענטיש.

גראן.

געדאנק.

38. דורך חושך האט זיך דורךגעשפארט די זונ.

39. די מאמע פון דער גאנצער וועלט אין תהו ובהו.

געהיימען אין דער וועלט

פערטער קאָפִיטל

אָוּאוֹ מַעַן קָעָן נִיתְזָעָן—וּוּעָרֶת

- 1 אָוּאוֹ מַעַן קָעָן נִיתְזָעָן — וּוּרְטָם.
- 2 וּוּאָסּ מַעַן זָעַט — אֵין שׁוֹין גַּעֲוָאָרֶן.
- 3 וּוּאָסּ גַּעֲוָאָרֶן — וּוּרְטָשׁוֹין אָוִים,
- 4 צָו וּוּרְעַן עַפְעָם אַנְדָּעָרֶשׁ אֵין גַּעֲהִים.
- 5 אַוְיְגַּנְעַחַעַרְטָטָט צָו קָאָנָעָן וּוּרְעַן —
מוֹן מַעַן וּוּרְעַן אָוִים.
- 6 אַוְיְגַּנְעַחַעַרְטָט צָו שְׂתִּינְגָּן הַעֲכָר —
מוֹן מַעַן נִידָּעָרֶן אַרְאָפֶ.
- 7 וּוּרְעַן אָוִים — אֵין אַוְיְגַּנְעַחַעַרְטָט צָעַשְׁתָּעָרֶן.
- 8 דָּאָסּ וּוּרְעַן פָּוּן אַגְּרָאֶל,
אֵין אַסְׂדָּסּ פָּאָרֶר דָּעָרֶר. —
וּוְיַמְעַנְתְּשָׁ פָּאָרֶן מַעַנְתְּשָׁ.
- 9 יַעֲדָעֶר צְוִוְיְתָעַלְעָ בָּאַזְוְנְדָעֶר —
הַאָטָט זַיִן הַיִּם.
- 10 פָּאָרֶר דָּעָרֶר וּוּלְטָט —
אֵין יַעֲדָעֶר בּוּסּ בָּאַזְוְנְדָעֶר.
אַיְנְגַּעַרְאָבָן מִיטָּדִי שְׁתָאָמָעָן —
לְעָבָן זַיִן צְוָאָמָעָן.

געהיימען אין דער וועלט

פינטען קאפיטל

דרויסן — וואוינט נישט אויפֿ דער גאנט

1. יעדער דרויסן האט זיין איגענען געשטעאלט.
זיין באזונדערן קאלאיר.
2. דרויסנס זענען אין א צאל. —
אווי זוי ווינטן.
3. אינעווויניק אויפֿ דער גאנט —
אין דרויסנס טיף.
4. יעדער דרויסן האט זיין איגענען פארבערג.
זיין איגענען באחאלט.
זינע איגענע געהימען.
5. דרויסן וואוינט בא זיך אין הויז.

געהיימען אין דער וועלט

זעקסטער קאפיטל

א פ ג ע ל ע ב ט — ל ע ב ט

יעדער אפנעלעבט אין אלט —

פארוונדרט אין א נוי געשטעלט.

א נוי זעג מיט שארפע ציין —

געווארן פון א טעטפן שטיין.

שטיין אליין —

געווארן פון אין אלטן ביין.

ביין אליין —

געווען אמאָל א מענטש מיט שארפע ציין.

מענטש אליין —

אמאל געצייטערט איבער זיין געביין.

אמאל אליין פארטראקט זיך אויף א שטיין. —

געוכט די איביקיט פארשטיין.

געהיימען אין דער וועלט

זיבטען קאפאיטל

עטַּלְעָבָּעַ עֲרֵלִי

ש פ י ל - ז , ה

ס'איו צו זינגען אין צו ווינגען
פון די צילנדיקע חיינגען.
פון די שפילנדיקע מײינגען.
פון די מינגענדיקע רײינגען.
פון די אומעטיקע שיינגען.
פון די ציכטיקע אליגגען.
פון די ריזצנדיקע נײינגען.

ד ו ק א

דוקא שרייען קאָן אַ שטומער.
דוקא לויפֿן וויל אַ לומער.
דוקא זומער שרעקט אַ דונער.
אַמְּאַל אַיּוֹ זונֶה צוֹ זוֹין אַ פרומער.
אַמְּאַל אַיּוֹ גַּלְיַיךְ צוֹ זוֹין אַ קְרוּמָעָר.
אַמְּאַל אַיּוֹ קְלוֹגְן צוֹ זוֹין אַ דּוּמָעָר.

געהיימען אין דער וועלט

זיבעטער קאפאיטל

א האמער שלאנט א צוואק איבערן קאפֿ
און צויניגט אים צו גראבן זיין איינגענעם קבר. —
א צוואנג באפרוייט פון געפאנגן.

א יונ דרוק פון זונארט
אין דרוק פון זונארט מיט שווארץ אויפֿ קלאר —
אויך דא דער בונד פון טריים און ווואר.

א מערע שקע פארבלאנז שעת
א מערעשקע — פארבלאנזושעט פון אויר הים —
געפינט אויר היילאנד אין דער פרעם —
שווין אングעריגט געהיים.

או יסגע באסן זונאמער
אויסגעגאטען וואסער —
אין אוירינגעגאטען
אין דער איבוקייט.
די פרייד פון נאך דער לייד —
פליסט אידבער אלע גרעניצן פון אויסלאן.

געהיימען אין דער וועלט

זיבעטער קאפעיטל

די קונסט פון ווארט

אין אלע קונסטן צוועטען.

נאר א שטודען

א רגע שטילקיות נאך א שטודען — א בית-עלם.

ניטא אן א שיר. —

דער גראנטער אן א שיר אין מיט א צאל.

אלע אינינגעם זענען פון אליגנעם.

א סחירה

די גאנצע וועלט אין זיך אלין א סתורה.

די גאנצע וועלט אין רואה ואינו נראה.

א חייח אין נאקט

א היה אין נאקט — איזו ווי די וועלט.

א מענטש אין פאראנטטלט — איזו ווי זיין "איך".

וואערס' אין געגן מיר

וואערס' אין געגן מיר — אין אונטער מיר.

וואערס' אין מיט מיר — אין איבער מיר.

געהיימען אין דער וועלט

אכטער קאפיטל

תהו ובהו — צום סוף

אומעטום אין זע, זינגע, לערן. —
פון גראזן, פון בוימער, פון שטערן.

פון "אייצט" — אין צו לערגען — "געוזען".
אין "פארצן" — אין שוון דא : — "עם וועט זיין".

יעדר לעבן אין א פיעער —
פון א לעבן אויסגעלאשן.

יעדר דור אין אונגעצונדן —
פון די דורות/דיקע פלאמען.

וועלט אליאין אין מיטן כוח —
פון די פריערדייקע וועלטן.

תהו ובהו —
וועלן ווילדעווין צום סוף.
אלעמאַל — בראשית—אין מיטן.

[יע: סוף והיה באחריות הימים]

געה ייְמָעַן אֵין דָעַר וּוּלְטַ

ניינטער קאפיטל

בּוּימָעַל

א

די ערֶד הָאָט אִיר הַיִּים

די ערֶד האָט אִיר הַיִּים אֵין דָעַר טִיף.

אֲבוֹם האָט זַיִן הַיִּים אֵין דָעַר ערֶד.

אֲצֻוִינָג האָט זַיִן הַיִּים אַיְנָם בּוֹם.

אֲבלָאָט האָט זַיִן הַיִּים אוֹפֶן צַוִּיג.

אֲזַשּׁוֹק האָט זַיִן הַיִּים אוֹפֶן בלָאָט.

אֲמִילָב האָט אִיר הַיִּים אוֹפֶן זַשּׁוֹק.

אֲמיְקָרָאָב לוֹיפְט אַרְוָם אֵין דָעַר מִילָב.

אוֹן ער נִישְׁטָעָרט : אָוֹאוֹ אֵין דָעַר סָופָ?

געהיימען אין דער וועלט

ניינטער קאפיטל

בוי מער

ב

אלטע בוי מער זענען גדריות

אלטע בוי מער

שטייען אונגעטען אין דיקע קלידער.

פאריבארייט צו וויתע צייטן.

זענען די זון וועט וווען אלט.

וועט וווען קאלט.

וואי אידער וועלט.

גַּעֲהִימָּעוּן אֵין דָּעַר וּוּלְטַ

נַיְנְטָעָר קָאָפִיטָל

בּוֹיְמָעַר

ג

אַבּוֹיְם פָּאָלֶט

פְּלוּיט אַפְּלִיגְ צָוָם עַרְשָׁתָן מָאָל
אוֹן וּוּוִיסְטָ צָוָ פְּלוּעָן
וּוִי גַּעֲפְּלוּוֹגָן שְׂוִין אַמָּאָל.

פְּלוּסְטָ אַשְׁטְרוֹאָם צָוָם עַרְשָׁתָן מָאָל
אוֹן זּוּכְטָ דָּעַם וּוּגָן
פּוֹן גַּאֲרָ אַמָּאָל.

פְּאָלֶט אַבּוֹיְם צָוָם עַרְשָׁתָן מָאָל
אוֹן פְּאָלֶט דָּעַם פָּאָל פּוֹן אַלְעַמָּאָל.

געהיימען אין דער וועלט

ניינטער קאפטיל — בוימער — ד

לייגט אן אלטער בוים שווין יארן.

וע נאר וואם פון אים געוואָרַן.

טראכט אַ בוימעלע דערנעבן:

זינגע יארן — כאטש דערלעבן.

גרוילט אַ גראָו מיט אלע חזשים:

מיינע יארן — נאר חדשים.

פליט אַ שמעטערלינג אין רונדן:

מיינע יארן — נאר פון שטונדן.

זשומט אַ פלייגעלע פֿאָרְבָּאָרְן:

מיינע יארן — נאר איין מאָרגַן.

איילט אַ זוינטעלע אַ לינדר:

מיינע יארן — נאר אַצִּינְדָּר.

צערט אַ צויטל פון געבורין:

עדשת געבורין — שוין פֿאָרְלוֹיְרַן.

שטיינען זאמדעלאָך באָגָרָאָבן:

נאָר געוואָרַן — ניט צו האָבן.

אוֹ מיר קענען גֿאָרְנוּט האָבן,

וואָס זשע לייגן מיר באָגָרָאָבן,

וואָס זשע דאָרְפָּן מיר זיך האָבן.

בעט אַ שפֿראָצְעַלְעַן אין וועָרָן:

נאָר דערצִיעַן צו די שטערן.

וועט מען דאָרטָן מיך דערהָערָן.

אלע זאָלֵן אַיְビָק וועָרָן.

גֿאָרְנוּט וויסַן פון צַעַשְׁטָעַדָּן.

געהיימען אין דער וועלט

ניונטער קאפאיטל

בוי מער

ה

אן אלטער בויים אין גוי

זעג פאנגן אין אלטן בוים —
אין אינעווויניק נוי.
שנוי-גוי.

לבנה-גאקט.

ווניק-זיבער-לעגענדאר.

ציבער-איבעראש.

— זקן-בוים אין אינעווויניק גאך א קינד.

געהיימען אין דער וועלט

צענטער קאפיטל

אן עפל אויף דער ערְד

א

איןם ליגן פון אין עפל אויף דער ערְד —
 אין דא דאס שווינן איבער אלע חכמת.
 אין דא דאס לשון איבער אלע די לשונות.
 אין דא דאס וויסן — זואס טע לאזט זיך ניט דערוויסן.

געהוּיְמָעָן אֵין דָּעַר וּוּלְתָן

צענטער קאָפִיטֶל

אָנוּ עַפְלָ אֲוִיפָּ דָּעַר עַרְדָּ

ב

געקומען פון אַ בּוֹים.

פֿון אַ צוּוִיגָל אַוִיפָּן בּוֹים.

פֿון אַ שְׁטָאנְגָל אַוִיפָּן צוּוִיגָל.

פֿון אַ רִיטָּל אַוִיפָּן שְׁטָאנְגָל.

פֿון אַ בְּלִיטָּל אַיְנָם רִיטָּל.

פֿון אַ בְּלִימָל אַיְנָם בְּלִיטָּל.

פֿון אַ שְׁפְּרָאַצָּל אַיְנָם בְּלִימָל.

פֿון אַ חְלוּמָיל אֵין שְׁפְּרָאַצָּל.

פֿון אַ גְּלוּסְטָעַלָּע אֵין חְלוּמָיל.

פֿון אַ לְּסְטָעַלָּע צֹ גְּלוּסְטָעַלָּען.

פֿון אַ מּוֹ : —

מוֹ ! זַיְן !

געהיימען אין דער וועלט

צענטער קאפיטל

אין עפל אויף דער ערעד

ג

טוי האט אים געוזיגן.

זון האט אים דערציזגן.

לוופט האט אים געוזויאיגן.

וויינט האט אים געובייגן.

רייפ האט אים פארנויגן.

ערד האט אים געצייגן.

זיין אייגן וווערן רייפ.

האט אים אראפגעבעיגן.

די אלטער קאלטער ערעד

האט אים אראפגעצעיגן.

געגען זיך אליען

פונ בוייס אראפגעעלוייגן.

געהיימען אין דער ווועלט

צענטער קאפטיטל

אין עפל אויפֿ דער ערְד

ד

לייגט ער אויפֿ דער ערְד. —
פאָרקלערט.

ער זעט שוין ווּאַם ער וווערט. —
ערְד.

גלויבט ער אין באָשערט:
וּאַם די ערְד געבערט —
פאָרצעערט.

וּאַם די ערְד באָגערט —
ווערט.

לייגט ער אין ער ווּאַרט.
לייגט ער אין ער דאָרט.

לייגט ער אין ער גאָרט. —
צּוּ ווּרְוֹן אַ צְעַשְׁטָעָרְן.

[צּוּ ווּרְוֹן אַ צְעַשְׁטָעָרְן —
איַן נַאֲךְ שׂוּעָרָעָר וּוִי צּוּ ווּרְוֹן.]

נַאֲכַאֲמַלְל צּוּ וּוִידָעָר ווּרְוֹן.
נַאֲכַאֲמַלְל דָעָר ווּעַלְטָ גַעַהָעָרָן.

נַאֲךְ — איַן — מַאֲלָ. —
אַמְאָלָ. —

געהיימען אין דער וועטלט

עלפטער קאפאיטל

שפאלט פאנאנד אין עפל —

1

אייז א קערנדל א סוד.

2

עפן אויפֿ דאס קערנדל —

3

אייז זאמענעל א סוד.

4

ציפֿ א羅ים א ברעקעלע —

5

אייז ברעגעלע א סוד.

6

ברעקל אפֿ פון ברויוזעלע —

7

אייז בלוייעלע א סוד.

8

דרויבֿ אראפֿ פון דרייבעלע —

9

אייז שטוייבעלע א סוד.

10

שפיאז אוזוק א שפיציעלע —

11

אייז פיציעלע א סוד.

12

ראד א羅ים א רעדעלע —

13

אייז פינטעלע א סוד.

איידל איס א סימנעל —

אייז עפֿעמל א סוד.

מאלן צוינישט דאס גארניישט —

אייז גראסער נאך דער סוד.

טראכט אריין אין טיפעניש — אייז טיפֿ דער אויבנוויף.

דעיזעלבער סוד פון טיפעניש — אייז סוד אין אויבנוויף.

איינטיטן פונם עפל —

זונען ווונטעלאך פאראשטעלט.

די הוית ארום דעם עפל —

אייז דער רויים ארום דער וועטלט.

געהיימען אין דער וועלט

אוועלפטער קאפעטעל

שטיילקיות

שטיילקיות רעדט מיט אוומעטום.

שטיילקיות רעדט מיט אלעמאָל.

שטיילקיות דא — איז אלע וויאַטן.

שטיילקיות איצט — איז אלע צייטן.

שטיילקיות איז פארנו מען נאכאנאנד מיט איביקיטן.

שטיילקיות לערנט אוייסנוויניך

דאָס געזאָנג פון "אָן אַ סופּ".

שטיילקיות סוד'עט זיך מיט "שוויגן"

דורך געוזאלֶן שטומערהייט.

שטיילקיות ציט די קייט פון "תְמִיד"

פון כסדר צו אונענדלאָך.

אין שטיילקיות איז נוֹטָא געשטָרְבָּן. —

טוייטע לעבן אין פֿאָרְבָּאָרגּן.

אוומעטום איז שטיילקיות — אוומעט.

שטיילקיות רוישט מיט לשׂוֹן-תְמִיד.

לשׂוֹן-איידיער-אָדָם-דָּרָשׂוֹן.

געה ייימען איז דער וועלט

צוועלפטער קאפיטל

א ה י י ל י ק - א ר ט

א שטאט אין דער עריך.

באה אלטעגע געה יייפען.

גָּעֹועַזְגָּע שְׁלֹחִים.

— איזגעツיזענע מרגל —

— קאלטע סתמאן. —

א בית-עלם איז א שטומ-געזאנג

פונ אומבאשטיימטע דארטנס.

לעראָע פרײַיד פון גאָלע גויסט.

בלאנקער יאנטעו נאכאנאנדע.

לוייטער זיין.

קלארעדר זיין. —

אריבעָרֶן בְּאַנְعָם.

ג וואקזאל צו איז

מצבות זענען שטו

קבירים זענען פינט

מצבות רופן שטוכ

מענמוש !

זע!

! ! ! ! ! !

ביזט נאכאנאנד !

א. לוצקי

בראשית — אונומטן

109

5. קאמפ און דער טויטער וועלט

[איין אריינפיך]

אוֹן פִּינְקַטְוָילְוָן]

146-111

קאמפ אין דער מוייטער וועלט

ארוויג פיזר

אוֹמָעַטָּם קָאָמְפּ

אומעטום איז דא דער קאמפ פון גרויס אונ קליעין.
אלעמאָל ווועט זיין מלחה פון אינינעם אונ אליעין.

פונס זוילן אונ פֿאַרְשְׁטִין.

פון נשמה אונ געביין.

פאָר דער שרעך פון אונטערנין.

לויטן שטיינגרד פון כסדר.

לויטן סדר נאָך פון איידער.

לויטן איידער נאָך פון איידער-איידער.

וועלט — אָזֶן וְוֵי מענטש.

מענטש — אָזֶן וְוֵי גָּאָט.

גָּאָט — אָזֶן וְוֵי אלָז.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

ערשטער טיל

פארהאלט — געווואלד

1 אין בוים-פֿאָרְבּוֹיג
אין דָא פֿאָרְנוֹיג
או עַדְה.

2 אין בְּאָרְגִּינְצָנְעָם
אין דָא פֿאָרְנוֹעָם
אַסְמָה חִימָל.

3 אין יִם-צְעַנְעָם
אין דָא דָעֵר וּוּאָונְטִישׁ
פָּזָן נָעַם.

4 אין שְׂטִיְין-פֿאָרְקָלָעָם
אין דָא פֿאָרְשָׁעָם
פָּזָן קְלָעָם.

5 אין טָאַל
אין דָא דָעֵר פֿרָאַל
פָּזָן פָּאַל.

6 אין יְעַדְן אָוּעָק
אין דָא דִי שְׂרָעָק:
אַז עַק.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

ערשתער טיל

7 אין יעדן ווארכט אווועך
אין דא געשמי:
זויי.

8 אין יעדן בראך
אין דא דער קראך:
אך.

9 אין יעדן פגעלעש
אין דא דער רעש:
שווין.

10 אין פלאם
אין דא געבעט פון פיעער:
זוי.

11 אין וואסערפאל
אין דא געשמי פון קוואל:
פרוי.

12 פאלד — באחאלט.
פארהאלאט? —
געוואולד!

קאמפ אין דער טויטער וועלט

צווייטער טויל

אלע ווילן לעבן

1   **א פיערדייקער פאפיראָס**

אין וואסער
שרײַיט אוַים זיין לעצטֶן
אוַיסגעשרִי-גּעבעט
פֿאָרְן טוּיט :
איוֹ !

1

2

א טראָפֵן טוי איז אַינְגַּעַהְיַלְת —
פֿון מָוָרָא פֿאָר דָּעָר זָוָן :
חלילָה נִיט פֿאָרְשְׁלָעָפָן מַיךְ אַין הַיְמָלָה.
יעַדְעָר טְרָאָפֵן ווָסְעָר אַין בָּאָזְוָנְדָעָר —
איוֹ בָּאָפָּאנְצָעָרט .
אַרְוָמְגַּעַנוּמָעָן זִיךְ אַרְוָם .
אַרְיִינְגַּעַהְאַלְטָן — אַוְיפְּצַוְהַאַלְטָן זִיךְ .
אַרְוָמְגַּעַרְנָגָלָט —
נִיט צְעַפָּאָלָן אַין גַּעֲקִיְּקָל .
פֿון אַ שָּׁאָקָל .
פֿון אַ פְּלוֹצִימְדִּיקָן ווָאָקָל .
אַדְעָר גָּאָר אַ שְׁטוּרָעָם .

קאמת אין דער טויטער וועלט

צוויטער טיל

אין די יםען — 4

געגען אלע ואסמען צוואמאן.

שטרערמת אויף א קאטאטטראפע צו פארפליעץ —
צייטערט יעדער טראפעלע און טרייסט זיך —
בוי צו מיר —

וועט דזיערנו נאך אן א שיר.

5

יעדער טראפן רעגן אויפן שוב —

לאזט זיך פין אויף די וועגן
פון די פריעזרדיקע טראפן,

לויטן דרכ פון בראשית :
אהигן זואו אלע יאנן זיך, איז בעסער.

אין פאל אפילו אונטערגין —

אייז היימלעכער צוואמאן ווי אליין.

6

אלע שטראמען יאנן זיך —

זו ווערן העלן אין דער וועלט

און קריינ א דערחויב.

יעדער שטראמ וויל זיין דער ערשטער

צו פארגראעסערן דעם ים,

און באקומווען פונם ים דערפֿאָר

א שטרערעמדיקן ליב.

קאמפ אין דער מוייטער ווועלט

צוויטער טיל

א שטויב בעט א שטורעם

7 א שטויב בעט א שטורעם

ער זאל אים דערחויבן.

ער זאל אים דערלויבן

זו ווערין זיין קנד.

זו ווערין א ווינט

מייט א אימפעט אין אָרֶעֶם,

מייטן כשות פון שטורעם. —

און פלייען און בלזון,

זו וועקן די גראזן,

זו שערקן די שויבן,

די במארעם פון אויבן. —

און מאכן צו גלויבן

די גאסיקע שטוויבן

או ער איי געהויבן.

אי ער איי דערחויבן

זו הויכן געציינן

פון אויבערשטען אויבן. —

קָאָמָה אַיְן דָּעַר טַוִּיטָעַר וּוּלְטַ

צֻוּוִיטָעַר טַיְל

אוֹ עֶד אַיְן בָּאוֹוָאוִינָן
פָּוֹן הַעֲכַסְטָן פָּוֹן אַוִּיבָן
צַו טִיפָּן זִיר בּוֹגָן. —
צַוּזָמְעַנְצָקְלוֹבָן
מִיטַּטְוִינְגְטָעַר אַוִּיגָן
דיַ דְּרוֹבְיַבָּעַלְאַךְ-שְׁטוֹבָן,
דיַ שְׁטוֹבְיַבְעַלְאַךְ-דְּרוֹבָן,
אַיְן וּוַיְכָעָר פָּאַרְצָיוֹגָן. —
צַו טָאנְצָן גַּעֲפְלוֹיגָן,
צַו שְׁפְרִינְגָּן גַּעֲשְׁטוֹיגָן,
צַו חֹולְיעָן פָּאַרְבּוֹיגָן,
פָּאַרְדְּרִיְתַּט אַוְן פָּאַרְנוֹיגָן. —
אוֹן זַוְינְגָּן צָוָם אַוִּיבָן,
פָּאַרְשִׁיכּוֹרְתַּט פָּוֹן גַּלְוִיבָן,
אַ הַימְנָעַ פָּוֹן לְוִיבָן. —
צָוָם פִּירְעָרְרָר פָּוֹן דְּרוֹבָן,
צָוָם לְעָבָן פָּוֹן שְׁטוֹבָן —
שְׁטוֹרְעִים.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

אווייטער טיל

ווענן

ווענן — און אומראאיקע ראטסע.

א פאלק פון גאלע אומפער.

רוין הייסט בא זיו געשטע ארבן.

זיער חיים — די וועלט.

זיער גלויבן — קאמפ.

א יאנטעהו בא די ווענן —
אוראגן.

שטורעם איז דער פירער.

ווענן — פראלעטארן.

לאפטעלאך — די יונגע פיאגען.

וועכער דרייט די פאן פון אידעאָל:
וואווערכע איבעראל.

קאמפ אין דער טויטער ווועלט

דריטער טיל

א דונער

1

א דונער איי אין בעם.
געוואלדיק אויפגערענט.

א דונער שטראעמיט דיסציפלין דער ווועלט :

א ווועלט זאל זיין אזי צעלאון!
אזאץ הפקרות אויפֿ דער ערַד!

טאָלן ליגן פֿרעַך — ער ! ער !

בערגער שטארצּן חוצפה/דֵיק צום הימל.

ים/ען מאכּן טומל און טוען גאנזיט.

זומפּן זינקען טיפער אין די בלאטעם.

— איך ווועיל עם ניט דערלאָן ! —

קאמפ אין דער טויטער וועלט

דויטער מיל

דונר

2

גלאםפֿע בוימער.

פּוֹסְטַּע גֶּרְאָזָן.

נאָר מע ווֹיִסְטַּח צוֹ שְׁפִילָן זִיךְ מֵיט ווֹינְגְטַּעְלָאָךְ...

די זוּן האָט אַיךְ צַעְלָאָזָן. —

אַיךְ ווֹיִסְטַּח.

אוּאוּ זַעֲנָעָן אִיצְטַּה דַּי פּוֹינְגַּלְאָךְ? —

בְּאַהֲלָתָן זִיךְ — הָא!

וּוְילְדָעַ חִוּתָּה.

אוּמוֹיִסְטַּע פֿרְעָמָעָה.

זַוְיפְּעָר.

— אוּמְפַאַרְשַׁעְמַטָּע זְנוּתָּה.

נאָר מען זַכְטַּה זִיךְ אַיְינְצַוְשְׁלִינְגָּעָן.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

הרייטער טויל

א דונער

3

וואס איז דא געוויאן פון דער וועלט, —

א זו?

א חויר-שטאל?

די וועלט — א בית-המקדש. —

אייר הערט?

תוך — אָה, אָה!

אונטער אייר און איבער אייך איז נאך.

אייך בין דונער, דונער-וועטער:

אָה - אָה - אָה!

— אייך הער א שפט פון אלע ווייטן. —

אָה-אָה-אָה! [כָּה-כָּה-כָּה!]

ווער לאכט מיך אוייס?

ווער רעדט עם מיך אקעגן?

קאמפ אין דער טויטער וועלט

דויטער טיל

א דונעד

4

שטיל זאל זיין!

אטטו אויך חעכדר א געשריי —

וועט זיין איזאָד-אָזויי.

בריניגט מיר ניט אַריין אין צהן.

צע-וִיְצָט-מֵיך-נִיט.

אט צעפֿלאָץ אויך באָלד דעם רויים.

אט צערויים אויך באָלד די וועלט אויף פֿיעֶלֶאָך.

אט מאָך אויך באָלד אָהֶל פּון גאנצֶן אָונִווערט.

אטטו אויך מיטאמָאל אָ קראָד —

צעפֿאלט די גאנצע וועלט אויף פֿראָך:

קראָד — אָך — אָך — אָך — אָך!!!

קאמפ אין דער טויטער וועלט

דריטער טייל

אַ דּוֹנָעֶר

5

אַ דּוֹנָעֶר קְרָאָכֶט

אוֹן פְּרָאָרְט

אוֹן וּוּקָט

אוֹן שְׁרוּקָט

דאָם פְּעָלָד,

דעָם וּוּאָלָד.

— בְּאַפְּצָלָט דִּי וְוּלָט. —

בְּאַפְּעָלָט

אוֹן פְּאָלָט

אוֹן פְּעָלָט...

קאמפ אין דער טויטער וועلت

דריטער טויל

א ב ל י ז

1

א בליז

א גלאז

א טאנץ

א קרייז

צעריזצער-היין.

צעגלאיטער שפרויין.

צינד - שווינד.

בליז או דין.

גלאז —

ארויף - אראפ

וואוּהַן - אַחִין.

בליז — צוקט.

צוק — צייגט:

קאמפ אין דער טויטער וועלט

דריטער טיל

א ב ל י ז

2

זון איז קאלט —
בליע איז פיער.

זון איז אלט —
בליע איז נייר.

זון איז חושך —
בליע איז העלה.

זון פאמעלאך —
בליע איז שנעלעה.

א באוינו —
א רגע בליע.
איבערניזים —
און ווידער אויס.

א רימ :
און לופט א פיער-שפין.
א בלאנק :
אין לופט א פיער-שלאנג.
טעלענרגאָם צו אומפֿאַרכְּצָם.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

דריטער טייל

אַ בְּ לִוְזָקִי

3

בליעז — צוקט.

צוק — ציגט:

אנגמייטן נאכט צעיניד איך זוואלד.

אנגמייטן טאג דערשרעך איך וועלט.

איך זע דעם תחום פון טיפסטן ים.

איך זע דעם סופ' זון העבסטן רויים.

בליעז אליען צעשפאלט דעם הימל.

בליעז באפעלאט דעם دونער. —

ברודער ! — רודער ! :

סוד,

גאט,

אחד,

געבאט,

פארנבאט,

גנאנד.

— שפאנט... —

אַ צִינֵּד אָן פָּרִישׂוֹינֵד.

קאמת און דער טויטער וועלט

דריטער טיל

אָרְעַנְן

אָרְעַנְן רָעֵדֶת — אָוֹן רָעֵדֶת — אָוֹן רָעֵדֶת —
 די קָלוֹגָעַ רִיּוֹד פָּוָן אַלְעַמָּאָלַן.
 אַלְעַמָּאָל פָּוָן אַלְעַמָּאָלַן :
 נִיתְצָוָה רִיּוֹדָן, נִיתְצָוָה מָאָלָן, —
 נִיתְצָוָה וּזְעַנְן אֹוֹפָה קִיּוֹן שָׁאָלָן, —
 אַלְעַמָּאָל גַּעֲוֹעַן אַמָּאָלַן,
 אַלְעַמָּאָל וּוּעַט זִיּוֹן אַמָּאָלַן,
 אַלְעַמָּאָל נִזְעָרָן אַיְן טָאָלָן,
 אַלְעַמָּאָל וּוִי אַלְעַמָּאָלַן.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

דריטער טיל

ש נ י י

פליען שניעעלץ ווי טויבן.
וואי פֿאָרגעטען, ווי פֿאָרטויבן.
מייט דער שטילעניש פֿון אויבן.
זו דערמאגען, זו דערהויבן.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פערטער טיל

פִּיעָר אֹנוֹ וְאַסְעָר

1

פלאָם — פְּלוּיט,
וואָסְעָר — פְּגָלֶט,
פלאָם — ברִיט,
ים — קָאַלֶּט.

פלאָם — יִם
שׁוֹנְאִים-יטְם.

וואָסְעָר — גְּרָא,
פיִיעָר — בְּלָא,
ים — דָּג,
פלאָם — נִיטָא.

פלאָם — צָוֵם רְוִים.
ים — צָוֵם תְּהֻוָּם.

קאמת אין דער טויטער וועלט

פערטער טיל

פִּיִּיעָרָן

2

פייער — שריינדייקער סוד.

פייער פלאקערט מיט און אויפגעעהטל-געהיימ.

פייער לייארעתט מיטן עכָּא פון די הימלען.

ליויטער שרעק.

לייבטייקער געפֿאָר.

צַּאֲפְּלִידִיקָּעָר שְׂטָאָר.

גַּאֲלָע גַּאֲר צֹו מַאֲכֵן אוִים.

— פְּלָאְמָעָן צִיּוֹן זַעֲנְדִּיק אֵין לַעֲרָפָאֶרְלִיוּרְעָנָה. —

יעַדְן פְּלָאָם בָּאַשְׁיכָּט אַ זּוּם —

אַרְיִין בְּשַׁלּוֹם אֵינָם רְוִים.

קאמפה אין דער טויטער ווועלט

פערטער טייל

פִּיְעָרָן

3

פלאמען — רויטע רוייבער. —
אויגנעריכט פון אומגעיריכט.

הוים.

בויין.

א כאָפַ, אָטָאָפַ, אָזָאָפַ אַרְיֵין. —
אָגְלִי, אָפְלִי דָּעָרָגָאנְצָעֶרָגָן.

עַסְן אַיּוֹן, עַסְן גָּלָאָן, גָּרָאָן, הָאלָאָן,
אָפְלוֹן וָאָלִיָּן, אָלָאָן.

אין אַיּוֹן סָעָקָונְדָעָן — אוֹיסְיֵוַן אָוּמְעָטוֹם.
אין אַיּוֹן מִינּוֹת — פָּאָרְגָּעָמָעָן אָלָאָן אָרוֹם.

קָאָמָפַ — דָּאַ.
צָוְדָעָרְהָוִיךְ — רְוִיךְ.

אָפְלָאָם צָעַפְלָאָמָטַ פָּוָן פְּרִיְיךְ
אָן פְּלִימַט צָוְם חִימָל טְוִיטָעָרָהִיכְ.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פערטער טויל

פיירן

4

א ברויטער פיער שפרוייט די הענט צערוייצט —
ער וויל די גאנצע הויז פאר זיך אליאן.
א פיער גלעט א פענצעטער מיט א מורה'דייקער ליבע —
פענצעטער בליאסקעט פון דערשראעך.
א פלאט פלייט אריין מיט אימפערט:
געוואָלד!
וואָסעד קנאָלט!
א פלאט באָפָאלט א גרויסן קלֿאַז —
און פָּאָרְלוֹרֶט זיך באָלְד פון אומגעָדוֹד.
א פיער שפרינגעט און בלֿאָזֶט מיט הייסן
און טראָקֶנט אוּס א פִּיבְּטָן דעֲמָב —
אוּיפֶּ שְׁפָעַטָּעָר.
צוווי פָּאָרְצְּזָוִיּוֹפְּלָטָע פָּלָאָמָעָן שלְאָגָן זיך אַיבָּעָר אַ סּוֹק
וואָס קען נישט ברענען.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פערטער מיל

פִּיְעָרָן

5

הריי באנזיטערטער פלאמען שפאנגען
 אויפן דאך צו א זוואלד
 אט באולד — בלויו א מיל — ארייבערן ים.
 אוווי פלאמען כאפן זיך ארום
 און ווערן איינס און ווערן אוים.
 א פיעער קומעלט אין סמאלע
 און האלט זיך אן אין ברעג פון פאם.
 א כאפטער פיעערלאך פרצוווען א באנקעט
 ארום א ליגנדיקן מלופ
 און ווינטשעווונן צו טראפען זיך אין אנדערע שרטות.
 א פיעער צאפלט זיך איינער אליין
 אויף אן אפגעברענטער חורבכה,
 און זוכט די חברהים,
 די געוועזענע פלאמען. —
 זומס האבן מיט אים
 זיך צעפלאקערט אוזאמען.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פינפתער טיל

שטייענדיקע זומען —

1

שטייענדיקע זומען —

תמייד — דָּא.

תמייד — רָנוֹ.

תמייד — אַומְעַט.

תמייד — שימל.

תמייד — דריימל.

אַמְּאַל אַטְוִיטָעָר-צִיטָעָר —

אין אַטְוִיטָעָר.

קומט אַרְעָנָן — ווערט מען מערער.

אין נאָך שׂווערעד.

אין די בלאטע נאָך גַּיְירָעָר.

קויים אַפְּרַאַסְטָעָלָע — פַּאֲרַגְּלִיוועָרט.

קויים אַכְּמָרָעָלָע — פַּאֲרַאֲוָמָעָרט.

נאָכְט — אין גַּאַר אין אַומְעַט.

קאמת אין דער טויטער וועלט

פינטער טיל

שטייענדיקע וואסערן

2

נאר די זשאבעם — וויסטע באבעם —

פלוך אוון פליין.

פלוך אוון פליין.

נאר די ראקעם — מכשפות —

בלינדר בליך. —

קריך קאריך.

זומפּן-בלומען — ניט צו שמען. —

נאר אויפּ חוווק דא צו שטען.

שטייענדיקע וואסערן.

תמייד — שימל.

דורימל תמייד.

תמייד — אומעט.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פינפתער טיל

א וו אס ער פאל

1

א וואסערפאל איז פריליך. —

קוואלט	
און	
פאלט	
און	
חאט	
הנאח.	
קוואלט	
און	
פאלט	
און	
חאט	
הנאח.	

פליסט און פלייט
און רויישט און ציט
און ווערט נישט אלט
און ווערט נישט מיד.

קאמפ און דער טויטער וועלט

פינפתער טיל

אָנוֹ אָסְעָרְפָּל

2

- אט אַ ווֹגָקָל,
- אט אַ ווִיקָּל,
- אט אַ שָׁאָקָל,
- אט אַ צִיקָּל,
- אט אַ בּוֹקָה,
- אט אַ טִיקָּל,
- אט אַ קּוֹקָל,
- אט אַ בְּלִיקָּל,
- אט אַ רּוֹקָל,
- אט אַ דְּרִיקָּל,
- אט אַ מְרוֹקָל,
- אט אַ פְּלִיקָּל.

קאמפ אין דער מוייטער וועלט

פינפטער טויל

א וו אס ער פאַל

3

ס'אייז אָ דָאָרְפָּע,

ס'אייז אָ פִּידָּל.

אָ גַּבְּכָעָטָל,

אָ גַּזְוִידָּל.

אָ גַּזְוָאָגָןָל,

אָ גַּזְוָאָגָל.

אָ גַּעֲנָגָןָל,

אָ גַּעֲיָאָגָל.

אָ גַּעֲטָאָגָןָל,

אָ גַּעֲטָרָאָגָל.

אָ גַּעֲוָאָשָׁלָן,

אָ גַּעֲזָוָאָגָל.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פינפתער טייל

א וו א ס ע ר פ א ?

4

אט א בערגל
דייר אינטראן —
פלויים פארבי
און אויסגעטראן.

אט א שטיין
דייר איבערשלאן —
מאך אים קליאן
און לויפ פון יאנן.

אט א פלייג
זיך אנטוטרינקען —
וע חיליה
ניט דערטרינקען.

אט א שפענדל
אויפ דיין רוקן —
געם אים מיט
און זאל ער קוּן.

קאמפ אין דער טויטער ווערט

פינפתער טייל

א וו אס ער פאל

5

וoidער צאפל,
וoidער דראפל,
וoidער בטאפל,
וoidער טטאפל,
וoidער קואצפל,
וoidער פלאפל :
ווענן ברויין, ווענן וועלן,
ווענן שריין, ווענן קוועלן.
ווענן שטייננדעלאך-מארען
אין די שפאלטעלאך חן צעלן.
ווענן טראפעלאך-געמעלן
וואם די שפריצערלאך צעשנעלן.
ווענן וואסערלאך-קארען
וואם די זונעלאך צעהעלן.
ווענן פוגיגעלאך וואם טראעלן.
ווענן טיבכעלאך וואם קוועלן.
ווענן ריטשקלעלאך וואם שמילן.
ווענן אזערעם וואם פעלן.
ווענן בלעטעלאך וואם געלן.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פינפטער טיל

אָנוֹ אַסְמָעָר פָּאָל

6

און האגעלאך וואם שנעלן.

און במארעם וואם פארשטעלן.

און וואלקנים וואם באזעלן.

און רעננדלאך-מאזעלן

וואם טאנצן אין קאדרעלן.

און שנייעלאך-גאזוועלן

וואם פאלן און צמעלן.

און נעלען וואם פארדומען

די אַרְוָמִיקָע אַרְוָמָעָן.

און דונערן וואם רודערן

די רוימען אין די אַדְרָעָן.

און ווינטן וואם צעררייצן

די יבשות צו פַּאֲרֶפְּלִיכְן.

און בליצנדיקע בליקן.

און רענגבויגן-גָּלִיקָן.

קאמף אין דער טויטער וועלט

פינפתער טיל

א וואסער רפאָל

7

וואסער, וואסער, יאנזיך ווייטער.

דורך די ווייטן — אָ בָּגְנִימֶעֶר.

דורך די צייטן — אָ גָּעַלִּיטֶר.

פון די ווינטן — אָ פָּרְשִׁיוּטֶר.

פון די ברעגן — אָ בָּפְרִוִּיטֶר.

— אין צְבָרִוִּיטֶר — אֵין בָּאֲדִוִּיטֶר. —

— אין צְעַשְׁפְּרִוִּיטֶר — אֵין דָּעַרְפְּרִוִּיטֶר. —

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פינטער טיל

א וו א ס ע ר פ אל

8

זועסטע נאך און א שיר געפיגען.
 דא א שפייל און דארט א זינגען.
 דא פאַרלווין דארט געוואָגנען.
 דא פאַרזהאַמְלֵט דארט צעשוֹאוּמעָן.
 דא געגעבען דארט גענומען.
 דא פאַרעהרט און דארט זאָרנוּמעָן.
 דא צעשטערט און דארט באָנומען.
 א צעריעץ אין אלץ דארינען.
 א געלזיף פון אייביך פלייסן.
 א געפלים פון וועלן וויסן.
 וועלן וויסן צו דערוויסן.
 אינס פלייסן אוּ גענישן.
 אינס זוכן אוּ דאס וויסן.

קאמף אין דער טויטער וועלט

פינפתער טיל

אַ וְ אָסֶעֶר פְּאַל

9

אט איז איבער, אט איז אונטער.
 אט איז טיפער — נאך אַרְוֹנְטָעֶר.
 אט איז אונטער — נאך דַּאַרְוֹנְטָעֶר.
 אומעטום איז אונטערונגנטער.
 אומעטום איז בעמער מונטער.
 מיט אַיְמָפָעַט איז גַּזְוֹןְטָעֶר.
 מיט אַרְיִיסָן זִיךְ איז בּוֹנְטָעֶר.
 אויפגעשוייטער איז גַּשְׁוֹמְטָעֶר.
 אויפגערוישטער איז באַטְעֵם/טער.
 אַ פַּאֲרַכְמָאַרְעַטָּעֶר-בְּאַזְוֹן/טער,
 אין באַרְוִישָׁעַנְדָּן פַּאֲרַפְלָאַנְטָעֶר.
 לְוִיָּפְ אַרְוִיְפְ אָוָן פָּאַל אַרְוֹנְטָעֶר. —
 קוואָלְן שְׁפָאָרְן נָאָר פָּוָן אַונְטָעֶר.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פינטער טיל

אָנוֹ אַסְעָר פָּגָל

10

הויב זיך אויף און שפרינגע אַריבער. —
שטענען שיינען נאָר פָּונָ אַיבער.
גיב אָ גֶּלְגַּעַן אָן גִּיב אָ פִּיבָּר.
טו אָ טָאנֵץ אָן קָעָר זיך אַיבָּר.
גִּיכָּעָר זיך אָן יָאָג זיך אַיבָּר.
וּיכָּעָר דִּיך אַלְיָין אַריבָּר.
נאָר דָּערפָּאָר אָן נאָר דָּארִיטָר.
נאָר דָּארָום אָן נאָר דָּארִיבָּר. —
אין גַּעַאיִיל — אַיז לִיבָּר טְרִיבָּר.
אויף דָּערְזָוִיִּיל — אַיז טְרִיבָּר — לִיבָּר.
אלָעָ וּוַיִּיל — אָ נִי פָּאַרְבָּר. —

קאמפ און דער טויטער וועלט

פינפטער טיל

אָ וְוָאָס עַרְפָּאָל

11

נאך ניט אַלְעַז אַיז שׁוֹן פֿאַרְיְבָעָר.

ס'אַיז גַּאֲךְ מַעֲרָעָר אַין גַּעֲבִילְיְבָעָר —

בָּאַ צְעֻוּאַרְפָּעָנָעַ פֿאַרְקְּלִיבָעָר.

ס'עַט נַאֲךְ קַוְמָעָן אַ דַּאֲרִיבָעָר —

אוֹן דַּאֲרוֹנוֹתָן דֵּי אַרְיְבָעָר.

ס'עַט נַאֲךְ וּוּרְעַן אֹז דֵּי גַּרְיְבָעָר —

וּוְעַלְן וּוּרְעַן דֵּי אַרְיְבָעָר.

וּוְאַסְעָר, וּוְאַסְעָר, פְּלִים גַּעֲפְּלִיסְעָר —

טָאנְצָן פֿאַרְדּוֹיָם אוֹן זַוְגֶּג פֿאַרְזִיסְעָר.

א. לודקי

בראשות — איגט מיטן

147

6. קאמפ באדי ליעבעדיקע טיניגים

[איין אריאנפיך]

אונ זעקס טוילן]

176-149

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

אריווינפֿיר

באשאָפּ איז איבעראָשׂ —
אנטפֿלעַךְ.

יעדער באשאָפּ איז שרעַךְ.

אָפִילוֹ אַבְּעֲרָאַשׂ פֿוֹן פֿרִיד — אַזְמָרָא.

יעדער ווערָן — ווערט געבוֹרָן מִיט אַמְרָא. —
מִיט דָעַר מְרוֹאָה.

וּאָסֶם האָט אוֹפְּגָנּוֹרְדָעַט בְּרָאַשְׁתָּוֹת.

געפֿאָר דָעַר שְׁרַעַקְטָמַן אַזְמָרָן טְרִיאִיסְלָט אַיִּתְהָ
דָעַם מְוִינְדָסְטָן מֵין.

אַהֲגָן

אַגְּרָאָן

אַוְאָסֶם-נִיט-וּאָסֶם. —

דָעַר שְׁרַעַקְטָמַן זִיךְ פֿאָר אַבְּלָאָגְן.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

ערשטער טיל

ווען חיות זענען וואך

1

חיות האבן מודא

חיות זענען שטענדייך אין פארדאכט.

נאך מען ציטערט. —

טאמער פאקט מען.

טאמער כאפט מען.

תמייד — טאמער.

צאנט-טאטל.

צייטער-הויט.

טאמער טוית.

קאמפ בא די לאבעדיקע מינים

ערשטער טיל

ווען חיות זענען זואך

2

א לאַטְמָעָרֶת דערשרעקט זיך
א לאַטְמָעָרֶת דערשרעקט זיך און ווינט.

3

א פְּלִינְג זְוִיפְט אַטְרָאָפְּן אֹנוֹ צִיטָעָרֶת
אֹנוֹ קָוְקָט זֵיכָרָזָם צִיְמָעָן זַעַט.

4

א מָאַלְפָעַ דֻּרְזָעַט זֵיכָר
אֹנוֹ גִּינְט אִים אִיר לאַפְּעַ פָּאָרְשָׁעָמֶט.

קאמפ באדי לאבעדיקע מינימ

ערשטער טיל

ווען חיות זענען וואך

5

א ק ע צ ע ל ע

זוייז א קעצל מליך —

שוויגט דאם קעצעלע און קווקט:

זע, מענטש, איך ווארט. —

איך וויל נישט ווערין אפגרונארט.

אויב עם אויז דיר טיעער מײַן געביין —

לאו דעם טעלער שטיין.

קאנסט זיך גיין. —

הנאח האבן וועל איך שוין אליאין.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

ערשטער טיל

ווען חיות זענען וואך

6

פָּרָשַׁ יְדֻעָה בְּאֵשׁ עֲפָנִים

א זשאבע האט א ים מיט פאגעגעןין
אין א זומפ.

א מערעשקב איז דושטיך ווי דער מדבר.

א פלייג האט לומט צו לעבן,
וואן אדלאער.

א זשוק איז שווער אַוּעַקְצּוֹשְׁפָּרָן,
וואן אַיִינְגְעַשְׁפָּרָטְן הונט.

אין געצעפֶּל פָּאָר דָּעָר עַנְדָּע —
זוייזט אַרוּס אַזְעִירִימָל
די גְּבוֹרָה פָּוּן אַן עַלְפָּאַנְטָן.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

ערשטער טיל

ווען חיות זענען וואָר

7

חַיּוֹתׁ זְעִנּוֹן אֲוָמָעִיקָּ

אלע חיות זענען ערנטט.

פארזאָרטט.

פארצצאָרטט.

דעָרְנִידְעָרִיךְט.

אלע חיות גלאָצְן מיט באַלְיוֹידְיוֹקָנָגָג.

אייבְּקִיּוֹתָה האָט זַי באַלְיוֹידְיקָט.

תָּמִיד בְּאַדְאָכֶת. —

אָזּוֹי וּוָי פִּילָּאָזָּפָּן.

אָזּוֹי וּוָי פָּעַנְצְּטָעָר.

אָזּוֹי וּוָי וּוִיסְטָע פָּעַלְדָּעָר.

אָזּוֹי וּוָי שְׂוֵוִיגָן.

אָזּוֹי וּוָי דֵי לְבָנָה.

קאמפ בא די ליעבעדיקע מינימ

צוויטער טיל

ווען חיות זענען ווילד

1

„שטיילינגקע“ טייבעל אך

אלע טויבן-שכנים —

פליען זיך צוואמען

ארום א ביסן-דרויב.

א געיג פון יעדער טויב

ארבעריאנגן אלע טויבן

איין-אַלְיָין אַרְיִינְצּוֹשְׁלִינְגָּן

אלע שטיקער „רויב“. .

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

צוויטער טויל

ווען חיות זענען ווילד

2

א "פִּינָּעַר" לייב

א לייב הערשערקט זיך פאר א בען. —

גלאצט ער אויס די איגן צו זיין לייבעכע:

איך האב מורה!

פארטורייב פון מיר דעם ווילדן פלייער.

און ער רעוועט איר אריין א סוד אין אויער:

חו! — — —

איך האב אים פייןט. —

ער האט לייב בלוט.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

צוויטער טיל

ווען חיות זענען ווילד

3

געט ע"מ ענטשן

דען מענטש עסט נאר גוט-הארציקע בהמות:

די גאט-פארקטיקע קו.

די תחילימידיקע קעלבעלאך.

די יшибה-דיקע שעפסעלאך.

די תחינה-דיקע הינער.

— די בייזע לייבן און די לעמפרטן —

— עסט ער ניט. —

אלילאהום!

— די ווילדע חיות —

זענען נאר אלין די קאניבאלן!

דאם בלוט און די גלווער —

אוֹ סָאִי וּוֹ סָאִי הַיּוֹם,

אוֹ דָאַם הָאָרֶץ פָּוֹן אֵ טְוִיבָעַלְעַ אַפְּילַו —

מאכט ביזן.

קאמת בא די לעבעדיקע מינימ

צווויטער טויל

ווען חוות זענען ווילד

4

א "שיינע" וועלט

די זונ ליאנט זיך און אויפן לאנד — און פארלענדט.
 א בליען טראפעט א צעם אויפן וועג — און פארברענט.
 א שטורהם ווערטם בייז אויפ א וואלד — און פארויסט.
 א ים ברוייז ארויס פון זיין ברעג — און פארפלוייצט.
 א פיש כאפט א פיש מיטן מoil — און פארשלינגט.
 א עראסט קומט באטראקטן א שטראַס — און פארפרירט.
 א מענטש פירט א לעמל צום סוף — און אייז רואיך.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

דריטער טיל

ווען חיות שלאַפּן

1

פִּישׁ עַל־אֶרְךָ

יעדר פישעלע אין וואסער
האט זיך איד געלעגערא.

אומעטום איז דארטן גוט צו שלאַפּן.

פיש אין וואסער
שלאַפּן אויף מאטראַצֵּן.

אויף פלייסיקע שפֿרוּזִינָּם.

א ים — איז גאָלע בעטנעווואָנט.

אומעטום — וויך.

איבערבטעט.

פיש אין וואסער.

שוימען שלאַפּנדיך

און פילן ניט.

פיש אין וואסער

שלאַפּן קוקנדייך

און זען ניט.

קאמפ בא די לעבעדייקע מינימ

דריטער טיל

ווען חיות שלאפן

2

א מענטש ווען ער שלאפט

און שלאפט אויז ניטא קיין געבאט.

ניטא קיין פארכאט.

אויף אלעמען גנד.

א מענטש ווען ער שלאפט —

ארום געביין.

איינער אליין.

אוזו ווי א שטיין. —

הפקר אלציאן.

ניטא צו פארשטיין.

קאמפ בא די ליעבעדיקע מינימ

דריטער טיל

ווען חווות שלאפן

3

א ווּאַלְפּ ווּעַן עֶרֶרֶת

א וואַלְפּ ווּעַן עֶרֶרֶת —

איו עֶרֶר זָמָט.

איו עֶרֶר מֵיד.

איו עֶרֶר גּוֹט.

איו עֶרֶר שְׁלֻעָפְעָרִיךְ.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

דריטער טיל

ווען חיות שלאָפָן

4

א טיגער אין שלאָפָן

א טיגער אין שלאָפָן —

או א קמעצעלע נעבאָך.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

דריטער טיל

ווען חיות של אַפְּנָן

5

א לייב ווען ער של אַפְּט

א לייב ווען ער של אַפְּט —

שטו רעט די שטילקײַט אין וואָלְד:

שטייל וְאֵל וַיִּן, וְעוֹלֶת!

דעָר מלך פֿוּן ווַיְלֵד כָּאָפְט אַדרִיםְל!

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

דוריטער טייל

חיות נאכן שלאָף

6

א מענטש נאכן שלאָף. —

א וואָף. —

א שעפם. —

אלציינער צעци.

די געמלאָכע מי.

אין אלעמענэм אויגן —

די רוי פונדעראָפּרִי.

אין אלעמענэм אויגן —

די בלוי פונדעראָפּרִי.

פארשעטט.

וועלט —

פרעם.

קאמפ בא די ליעבעדיקע מינימ

פערטער טיל

1

א פלייג איז קלונג

ראם קלענסטעה פלייגעלע אויז ראפענירט.

עלעגאנט.

קלונג אונ אידל.

יעדר רגע רייןיקט זי די פיסעלאך.

ווײיפיל ציבטיקיט איז זויבערן די פלייגעלאך.

א ליאדע ציטער שרעקט עס איבער.

גאר די שטילקיות רענט דעם אוית.

ווײיפיל מורה אינט פלייגעלע —

בָּאַ דִּי בְּרָעֵנַן צֹוֹן אַ טְרָאָפָן וּוְאָסָעָר.

קאמפ אין דער טויטער וועלט

פערטער טיל

2

א פְּלִיְגָעַלְעַ בְּרוֹיוֹזֶט אֵין אַ פְּוִיסְטֶט :

אוֹי לְאֹז מִינְךָ אֲרוֹיִם.

אַיְךְ עַמְּחַלְתָּ נִישְׁתָּ אֲוֹם. —

דָּעַר וּוַיִּתְּיק אַיְזָ גְּרוֹיִם. —

אַ שְׁטוּסֶם אֵין מִינְשָׂוִים. —

מַאֲךָ כָּאַטְשָׁ אַ בִּיסְעַלְעַ לְזָוִן. —

אַ לְעַכְעַלְעַ בְּלוֹוִי. —

וּוַיְ צַוקָּעַר אַ בְּרוֹזִי. —

אוֹי לְאֹז מַוְךָ אֲרוֹיִם —

אוֹיפָ אַ רְגַעַלְעַ בְּלוֹוִן. —

אַטְ גַּי אַיְךְ בָּאַלְדָּ אֲוֹם.

פָּאָרְנוּמַט אִירַע קְוִלוֹת דָּעַר מַעֲנְטַש
אוֹן עַר לְאֹזֶט אַיְר אַוְיפָ אַיְבִּיךְ אֲרוֹיִם.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינים

פערטער טיל

3

פריד פון א פלייג

אין א טיוכל ליגט א פלייג
טיט די פליגעלאך אראפ,
טיט די פסעלאך אראיפ,
— א לעבעדיקער מה.

זעם די פלייג: א גרויס וועלט,
נאָר באָ זאָס זיך אַנטיכאָפּ — פעלט.
סידן דורך אָ נֵם.

איבער איר איז סטעליע-הימל,
בעט דאס פליגעלע און שריט.
איו דער הייל אַבער — וויט.

פליען פליגעלאך אַרום,
און זי זשומען: זשומ-זשומ-זשומ!
נאָר צו אַירע תפלות —
ענען אלע פלייג שטום.

קומט אָ ווינט און קערט איר איבער,
פליט דאס פליגעלע שוין ווידעער,
און זי פרײַט זיך אָן אַ שִׁיר,
וועי נאָך קיינמאָל ניט אַ פרײַר.

קאמת בא די ליעבעדיקע מינימ

פערטער טויל

4

א פְּלִינְג — אָנוּ עַרְאָפְלָאָן

א פְּלִינְגָּלָע — אָנוּ עַרְאָפְלָאָן.

א קְלִינְמְשִׁיךְ עַרְאָפְלָאָנְטְּשִׁיכְ.

א פְּיַצְּעָלָעּ צְעַפְּעָלִין.

נָאָר גְּנָנוֹג פָּאָר זִיךְ אַלְיָין.

— אַלְיָין דָּאָם פִּירָעָל.

— אַלְיָין דָּאָם פְּלִיעָרָל.

אוֹגָעָלָאָךְ — צָוֵויִי פְּעַנְצְּטָעָרָלָאָךְ.

פִּיסְעָלָאָךְ — דיַיְ רַעֲדָעָרָלָאָךְ.

דָּאָם מִילְעָכָל — אָטוּרָבְּקָעָלָעּ.

פְּלִינְגָּלָאָךְ — דיַיְ פְּלָאָטְעָרָלָאָךְ.

איַן חֻרְצְעָלָעּ — דָּאָם מַאְטָאָרָל.

איַן בְּיַכְעָלָעּ — דָּעָר גְּזָאָלִין.

איַן קְעַפְּעָלָעּ — דָּעָר מַאְטָאָרְמָאָן —

קוֹקֶט אַהֲרֹן דיַיְ פְּעַנְצְּטָעָרָלָאָךְ.

קאמפה בא די ליעבעדיקע מינימ

פערטער טיל

און רודערט מיט די רעדערלאַך,
 און פלאטערט מיט די פליגעלאַך,
 און זשושעיט דורךן טרובקעלע :
 אט פלייט אן עראָפלָּאַן.
 פלי — איז ניט גענגן.
 בא מיר א מייל — א שפֿאָן.
 וועלט גענוג פֿאָרָאַן.
 ארט מיך ניט בייז ווֹזָן.
 צי דאָרטן, צי בייז דָּצָן.
 איר בין א גרויסער מאָן.
 אליען דער קאָפִיטָּאַן.
 אליען דער עראָפלָּאַן.
 א פֿליינדייקער באָן :
 זש ! - זש ! - זש !

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

פארטער טיל

5

א פלייג — צום סוף

אין דער לעצטער רגע זו,
פארן טויט,
באוויזט א פליגעלע דעם אימפעט
אויפצואוועקן זיך אויפסניי,
און שלידערט מיט די פימעלאך
צו ווערן פרוי,
פון א שטוייבעלע אויפ איר.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

פינפתער טויל

1

א מילב איז באשיכט

א שעפס אויפן פעלד
אייז באזאכט פון א מענטש.

א מענטש אין דער זוילד
אייז באזאכט פון זיין הונט.

א פלונגעלע דריימלט
אוון חיט זיך אלזין אייז זכרו.

א מילב אייז באשיכט
זון איר אויגענער קליאן. —
אזווי ווי גומטא איר געביין.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

פינפתער טיל

2

א מילבעלע שפאנצ'רט אָרוּם אַ בְּרוּיט,

און זעט זיך אָן מיט ווילדענישן

וואַרומגעראָיזט דעם אָנוֹנוּיעָרָז.

פלוצ'ים בליבט זיך שטײַין.

רעדט זיך מַוְרָאָדִיך צו זיך אלְיאַין:

ווַיְוַתֵּעֶר נִית צו גִּינָּן.

שווין.

ענדע וועטלט. — אַ ווָאנְטַט.

אַ נִיגָּאָנְטַ פָּונְ דְּאָנְעָן בְּזַיְ אַיְן הִימָּלָ.

קְלָעַטְעָרָתַ מַוְלָּבָעָלָעָ אַרוֹוָּפָ, אַרוֹוִיפָ,

און זעכַט זיך רְעוּן אוַיְפָן שְׁפִּיצָן פָּונְ גְּרוּסָן בְּאָרגָן — אַ קִּימָלָ.

טְרָאָכְטַ אָרוּם דָּאָס מַוְלָּבָעָלָעָ בְּאֲגִינִּיסְטָעָרָט :

אַ פְּלָאָנָעָט זָאָל זְיוּן אַזְוִי גְּעַמְּיִיסְטָעָרָט !

אַרְיְבָעָרַ מִיר — אַיְזָוּ וְוַעַלְטַ נָאָך אָן אַ שִּׁיר !

די לוֹפְּטַ אַיְזָ שְׁטָאָרָקָעָר דָּאָז וְוַיְפְּרִיעָר !

שְׁטָעָרָן „מַאֲרָם“ אַיְזָ גְּעַבְּן מִיר !

אַ פְּחַד זְיך צַוְּנָן אַ רִירָ.

אַיך וְוַעַל הַאֲבָן שְׁוִין צַוְּ דִינְקָעָן, אַוְן צַוְּ בִּינְקָעָן,

אוֹן גְּעַדְיִינְקָעָן,

אוֹוָף צָלָע — מִינְעָ — יַאֲרָן ...

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

פינפתער טויל

3

א מילב האט אלע גליידער פון אן עלפאנט:

א קאָפ,

א חאָרַץ,

געהייזן,

און א גאָר —

א גאנצִין ים אַרְיִינְצּוֹשְׁלִינְגָּן.

א מילבעלע האט אַיְנִיקְלָאָך.

דאָס מינדסטע מילבעלע —

א וועלט-בָּאַשְׁאָפ.

א פָּאָבְּרִיךְ צו שאָפֵן דָּרוֹתֶת פָּאָרְדָּעָר ווּוְלָט.

א טָרָאָפָּן ווּאַסְעָר שְׁלִינְגָּט אַיר אַיִּין
מייט אלע אִירָעָה קִינְדָּעְרָלָאָך אַוְן אַיְנִיקְלָאָך.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

פינפתער טיל

4

א מילב חאט צרות

דעָר צער פּוֹן אַ מִילְבָּ
אוֹז דּוּר צער פּוֹן דּוּר וּוּלְטָ.

די זָאָרג פּוֹן אַ מִילְבָּ
אוֹז די זָאָרג פּוֹן דּוּר וּוּלְטָ.

וואָס וּוֵיל אַ מִילְבָּ ? —

לְעֵבֶן.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

זעקסטער טיל

אלע זינגען

1

א פויגע בעלע זינגט

א פויגעלע באפרידיקט גאט
מייט יעדן שוואונג.
מייט יעדן טרונק.
מייט יעדן שלונג.

א זופ א טראפן אויפן צוונג —
א חויב דעם קאָפּ צום היימל
און א פרעפל מיטן שנעלב :
פֿאַ - פֿאַ - פֿאַ ! —

א לוייב דיר, בורא, פֿאַר דער גאנַב.

א ציף א ברעל אויפן שלונג —
א הויב דעם קאָפּ צום היימל
און א פֿלייעסְקָעַ מיטן פֿיסְקָל :
פֿאַ - פֿאַ - פֿאַ ! —

א דאנַק דיר, גאט, פֿאַר דין גענַאַד.

קאמפ בא די לעבעדיקע מינימ

זעקסטער טויל

אלע זינגען

2

פיש זינגען אויך

אלע זינגען לויב-געזונגע דער וועלט:
 די שפרינגער — אין די גראזן.
 די שנייעלאך — אין פאלן.
 די וויגטן — ווען זי וואכן.
 די שטיינער — ווען עם רעגנט.
 די הימלען — ווען עם דונערט.
 און די פישעלאך אין וואסער — ווען זי בולבען.
 זינגען זי אויף אידיש און אויף לשון-קודש:
 מיר, מיר, מיר —
 א מעכאייע מאיעם — א מעכאייע מאיעם.
 יעדער פישעלע אין וואסער —
 זונגעט פון זיך אליאן.
 בלויין פאר זיך אליאן.
 אליאן אין אלגעמיין.

א. לוצקי

בראשית — אינטון

177

7. רעלאטיזם

[איין אריינפער

אונ אכט פראקימן]

198-179

רעלאטינו

ארייןפיך

ניטא גזיבד

אט — איצט — ערשות
שווין דערנאך נאך.

אט :

אט — אין איצט אוועך.
איצט — אין ערשות פארביי.
ערשות — אין שווין ניטא.
שווין — דערנאך אין נאך.
דערנאך — נאך און
נאך.

נאר געווונן — אין דא.

איצט — ניט.

"דא" — ניטא.

"ניטא" — דא.

דא און אוניס — צו וווען דארט.

דא רטער דאער.

דא ניטא ער.

רו — ניטא.

ניטרו — אין דא.

ניטא קיין רו —

אין איבוק דא.

רַעַל אָמִיוֹן

ערשתער פרק

פלאָר — איז אויבעט טיף

1 טיף איז אויבגעדעקט. —

זען אלע.

פלאָר איז צונגעדעקט. —

באהאלטן...

טייפן — זענען אויבגעהוילטע פלאָבן.

די גלייכסטע ערעד — איז אונטן ברונען.

דאס פלאָקסטער ערעלד — איז אונטן תחום.

אונטער תחום — איז ווידער רויים.

אונטער רויים — איז ווידער גראונט.

ווידער פלאָר — איז ווידער טיף.

אומעטום איז דא צו גראָבן.

אויסצונגראָבן.

צו דערגראָבן.

אומעטום איז טיפקייטן באָגראָבן.

אומעטום איז אוצרות אויבגענראָבן.

אונטער אלע ערדוּן שלאגן קוואָלן אויפצושלאָגן.

צו דער הויך אַרוֹפְּצּוּשְׁלָאָגן.

צו די הימלען זיך דערשלאָגן.

גאָר די סטעליע פון די שטערן אַגְּזוּשְׁלָאָגן.

גאָר דעם דאָר פון אלע וועלטן דורךזוּשְׁלָאָגן.

2

3

3

4

רעל אטיווון

ערשטער פרק

טייפ — איז אויבנויף

5. די טיפסטע טיף — איז פלאך:
די אויבערפלאך פון טיפסטן טאל —
אייז אויבנויף.

6. די דינסטע דין — איז דיק:
אַ רױיך פון גָּאַלְעַ גָּאַרְנִישֶׁט —
הָאַט אַ פְּנִים מֵיט אַ פְּלִיעֵץ.

רעלאטיוון

ערשטער פרק

א טאל — איז אויך א בארג

א בארג — איז בארג ארויף.	7
א טאל — איז בארג אראפ.	8
א בארג ארויף — איז אינזאם.	
א טאל אראפ — איז אלזאם. צואזאום.	
וואם דער בארג איז העבר — אי ער איינער. איינער-אליענער.	9
דער שוואונט פון בארג דערמנדערט אלעמען — און דער בארג האט קיינעם ניט צו זיך.	10
אַפְּלִילּוּ בָּעֶרֶג פָּוּן חַוִּיכּוּ הַוִּיכּוּ — עלנטן באונגער.	11
דער גראטען בארג מו זיין דערחויבן — פָּוּן דֵּי חֹשֶׁךְ־דֵּיקָעַ כְּמַאֲרֻעָם אַיבָּעָר אַיִם. פָּוּן דֵּי אָוּמְעַטְּיקָעַ שְׂטָעָרָה. פָּוּן דֵּר אַיְנוֹזָאמָעָר לְבָנָה. — צְוִי וְיִ פָּוּן דֵּר זָוּ — וואם דערווארעט אָוּן באַלעבט.	12

רעלאטיוון

ערשטער פרק

יעדר פארוים — איז צוריך

13. דער זויטשטער פארוים איז צוריך —
פונ א זויטטען פארוים.
14. דער שוואונג פון פארוים —
אייז די זויטטען צוריך.

צורך — איז אויך א פארוים

15. בא צוריין — איז צוריך — פארוים.
וואס צורייקער — אלץ פארויסער —
16. וואס פארוים איז מעיר פארויסער —
אייז צוריך — צורייקער.
17. וואס פארוים איז מעיר צורייקער —
אייז צוריך — פארויסער.
18. פונפארנטס פונהיינטן —
אייז פונהיינטנס פונפארנטס.
19. פונהיינטן בא זיך — אט א פנים.
20. יעדער היגטן — האט זיין אינגענעם פונאויבן.
21. יעדער צוריך — איז בא זיך א פארוים.

רעלאטינו

ערשטער פרק

וויתט — איז נאענט

- 22 דיו וויטסטע וויתט — איז נאענט אַרְוָם זֶה.
 23 דער וויטסטער דארט —
     אייז דארטן — דָּא.
 24 דער סאמע דָּא
     אייז דארטן — דארט.

וילד — איז מילד

- 25 דיו ווילדסטע פרעמד — איז היימיש זיך אליאין.
 26 יעדער פרעמד — איז ווילד.
 27 און יען ווילד — איז דָּא אַמְּס פָּוּן מילד.
 28 ווילד — איז מילד — בָּא זיך איז ווילד.
     בא ווילד — איז מילד — ווילד.
     יעדר אומה — חאָט אִיר רבִּין.
     יעדר רבִּין — רעדט דערהיינן.
     אַפְּיָלו „טְשִׁיפֶּת“ — פָּוּן האָטָנטָאנָטָן.
     באָרכָאָרָן פרעדייןן מאָרָאָל
     צָו זֵיְעָרָע שְׁכָנִים.
 29 אַזְּן יען נישט —
     אייז דָּא אַמעְלָאָכְקִיָּט פָּאָר יָאָ.

רעלאטיוון

ערשטער פֿרְקַ

בא יעדן דא — אין אנדרעיש וויאו — נטמא

30	יעדר שטעהלע באזונדער — איו בא זיך דער אויבנאנן אין איר מדינה.
31	דען קלענטען ישוב אויפֿט א פֿעלד — איו איבעריך די גאנצע וועלט.
32	די גלייכסטע גלייך איו ערגען קרום.
33	יעדר ווינקעלע האט זיין אייגענען אָרּום.
34	יעדר ווינקעלע איו אליאן דער אומעטום.
35	אין יעדן ווינקעלע איו דא פֿון אלץ פֿון אומעטום. אומעטום איו אומעטום. אומעטום איו אלץ אָרּום.

דע לא טיווון

ערשטער פרק

אומעטום אוּ איבנאנָן

- 36. דער ברעה פונם ים —
אוּ די שועל פון יבשה.
- 37. אלעטאל — אינטיטן-צייט.
- 38. אומעטום — אינטיטן-זווית.
- 39. נאכאנגענד — אינטיטן-דא.
- 40. איביקיות — אינטיטן-שעת.
- 41. אלעטאל — בראשית.

רעל אטיווון

אווייטער פרק

א פינטעלע פארשטעלט

- 1 גאנך דאס לערע אייז באשאָפַט.
- 2 גאנך דאס פּוֹסְטֶעָ אִיז פֿאָרְגְּנָאָט.
- 3 גאנך דאס וויסטּעָ אִיז גֿעְשְׁטָאָלְטָם.
- 4 גאנך דאס שטומּעָ אִיז גֿעוּזָלְדָ.
- 5 א בריעקעלע — פֿאָרְשְׁטָעָרטָם.
- 6 א טראָפְּעָלָעָ — פֿאָרְמְעָרטָם.
- 7 א ברויוזעלע — דערְגְּנָעָרטָם.
- 8 א בלוייזעלע — פֿאָרוּזָעָרטָם.
- 9 א זאמְדָל אִיז אָ בָּאָרגָ.
- 10 א שטוייבעלע אִיז פְּעָלָדָ.
- 11 א קערְנְדָל אִיז וּוּלְטָם.
- 12 א פֿינְטְּעָלָעָ פֿאָרְשְׁטָעָלָטָ צּוֹ דָּעָרְזָעָן דֵּי וּוּלְטָם.

רעלאטיוון

צווייטהער פרק

א רגע'לע אוֹ אַיְבִּיקִים

13 א טויעלע אוֹ יִם,
א בלעטעלע אוֹן ערָה. —
טריבילט זיך אוֹן טראפעלעַן,
די גאנצע וועלט פֿאַרְקָעַרט.

14 א רגע'לע — א ניטעלע.
א רגע'לע — א גָּאָרְנִישְׁטָל.
תָּמִיד אוֹן פָּוּן ניטעלאָך.
שטענדיך אוֹן פָּוּן גָּאָרְנִישְׁטָלָך.

15 אייביך — אוֹן פָּוּן רגע'לָאָך.

16 א רגע'לע — אוֹן אַיְבִּיקִים.

רָעַל אֲטִיווֹן**צווייטער פרק****מענטש איז אלערליך**

- 17 דאם מינדסטע גאנזישטל איז עפעם.
- 18 עפעם איז אלסך. —
- 19 אלע אלסץ זענען פון צו-עפעטלאר.
- 20 אביסעלע איז אלז. —
- 21 אלע אלזין זענען פון צו-ביביסעלאר.
- 22 די גאנצע וועלט איז נאך פון אלערליי צו-פיעטלאר.
- 23 אל מענטש אליאן איז אלערליי אין אין.

רעלאטיוון

דריטער פרק

ניטא קיין זין אין זיין

1. ניטא קיין זין אין זיין.
2. ניטא קיין זין אין זיין.
3. גאר פאראנען אוּת.
4. גאר פאראנען מוען.
5. מוע אין יעדן אוּת.
6. מוע צו וועלן זיין.
7. מוע צו מוען זיין.
8. זיין צו מוען מוען.

רעלאטינו

פערטער פרק

בא זומפ — איז אן אַפְּגָרּוֹנֵט

1	אַחֲלָוֶם — בָּאַ טְרוּוִים — אַיְזַ וּאַר.
2	אַבְּיִטְל — בָּאַ עַפְעָם — אַיְזַ גָּאָר.
3	בָּאַ חַוְשֶׁךְ — אַיְזַ פִּינְצְטוּרְנִישׁ — קְלָאָר.
4	בָּאַ אַיְבִּיךְ — אַיְזַ שְׁמַעְנִיךְ — אַיְזַ יְאָר.
5	גָּוָט — אַיְזַ בָּאַ בְּעַסְעָר — דָּאָם עַרְגְּסְטָע.
6	שְׁלַעַכְת — אַיְזַ בָּאַ עַרְגָּעָר — דָּאָם בְּעַסְטָע.
7	בָּאַ לְוָפְט — אַיְזַ אַ וּוַינְטָל — אַיְזַ לְוִוְפְּעָר.
8	בָּאַ שְׁנִי — אַיְזַ אַ רְעַגְן — אַיְזַ סּוֹפֵר.
9	בָּאַ שְׁפָעְטָעָר — אַיְזַ אַיְצְטָעָר — אַיְזַ אַיְידָעָה.
10	בָּאַ קוּינְגָּאָל — אַיְזַ אַיְנְגָּאָל — כְּסָדָר.
11	בָּאַ שְׁטִיל — אַיְזַ אַ שְׁטוּרָעָם — אַיְזַ מְוָרָא.
12	בָּאַ וּוְגָט — אַיְזַ אַ בְּרוּ — דָּעָר בְּוּרָא.
13	בָּאַ שְׁנִי — אַיְזַ אַ זְוָמָפ — מְרָה שְׁחוֹרָה.
14	בָּאַ זְוָמָפ — אַיְזַ אַן אַפְּגָרּוֹנֵט — דִּי תּוֹרָה.

רעל אט ווון

פערטער פרק

בא בליטעלע — איז צויתעלע

15. בא בליטעלע — איז צויתעלע — אַ טרוים.
16. בא שפראצעלע — איז גראזעלע — אַ בוים.
17. בא יאדערל — איז קערנדל — דער רויים.
18. די ערד — בא די שטערן — איז אַ פלוים.
19. פלאגעטן — בא רויים — זענען מערעש侃ם קוים.
20. בא גאט — איז דער וועלטאל — אַ בליעזעלע שוים.

רעלאטיוון

פינטער פרק

א טראפן אייז בא זיך א ים

- 1 געלענרטער פון כאטש — אייז הנם.
- 2 כאטש — בא הנם — אייז א כאט.
- 3 א ווינטעלע בא גראון — אייז א קאט.
- 4 א כמארע פאָר געוויקטן — אייז אָן אַם.
- 5 א רענגבויגן פאָרן הימל — אייז א שראָם.
- 6 אַמְּאָל אייז סֶם — געshmְאָק איין טעם.
- 7 אַמְּאָל אייז דוקא האנִיק — סֶם.
- 8 א מערעشكע צעלוייפט זיך ווי א טראָם.
- 9 א וואלפֿעלע דערשרעקט זיך ווי א לאָם.
- 10 יעדער ברעקל האט א טעם.
- 11 איין-אַלְיָין אייז צוויי צווזם.
- 12 א טראפּן אייז בא זיך א ים.

רעלת יולו

פינטער פרק

דער טיפטער זין או אפשר סתם

- 13 דאס קלענטער פלאנצל האט א שטאמ.
- 14 דאס מינדטער פונקל האט א פלאם.
- 15 דער פרויטטער ווילן אוין אוין קלאמ.
- 16 גאָר דעם ים אוין ניט געראמ.
- 17 גאָר דער רוים אוין אַן אַ ראמ.
- 18 גאָר די צויט אוין אוין צאמ.
- 19 אוין שטיילטער رو אוין טאָראָראָם.
- 20 בלוי אַ רגע'לע אוין זאמ.
- 21 אַ רגע שפטער אוין פאָרוֹאָם.
- 22 דער קלייגטער מענטש אוין דיינקענדיק — אַ תם.
- 23 גאט אוין דאָכט זיך אויך אַמְּאל אַ תם.
- 24 אלין מסתמא אוין מסתמ.
- 25 דער טיפטער זין או אַפשר סתם.

רַעַל אֲתִיווֹן

זעקסטער פרק

בא די עקן פון דער וועלט

1	בָּא זֶיךְ אַלְיָין אֵיזֶה עַנְדָּע — פּוֹנְקַט אִינְגִּיטָּן.
2	בָּא דָּעַם סֻפֶּךְ — אֵיזֶה אוֹיסְלָאָזֶן — גַּאֲרַדְעָר אַנְהָוִיב.
3	צּוֹלְעַצְטַּמְעַט — אֵיזֶה תָּמִיד אַיְן אָ צּוֹשְׁטָאנְדְפּוֹן — צּוֹעַרְשַׁט.
4	אַלְעַ סְוָפֶּן פֿעַדְעָרָן פֿאַרְפְּרָי צּוֹ מַאֲכָן שְׁפָעַט.
5	אִינְגִּיטָּן טָאָג אֵיזֶה גְּרוּיִיט פֿאַרְנָאָכְטַּס צּוֹ מַאֲכָן נַאֲכָט.
6	אִינְגִּיטָּן וּוּרָן — וּוּרָטְגּוּבָּוּרָן אָ פֿאַרְוּוּרָן — צּוֹ צְעַשְׁטָעָרָן.
7	בָּא נַאֲכָלְעָמָעָן — פֿאַנְגָּט זֶיךְ גַּאֲרַד עַרְשַׁט אָן:
8	בָּא די עקן פון דער וועלט — אֵיזֶה נַאֲךְ אַפְּיָלוּ נִיט בְּאַגְּנִינְעָן. דָּאָרְטָן הַאָט נַאֲךְ קִיְּנָמָאָל נִיט גַּעֲטָאָגָט. אָ פֿיְנְצְטָעָרְנִישָׁ פּוֹן אַלְעָמָאָל. חוֹשֵׁךְ נַאֲכָגָנָאָנָה.

רעלאטינו

זיבעטער פרק

אין באגינען אוֹן דער אוַיסְלָאָז

1	אין באגינען אוֹן דער אוַיסְלָאָז.
2	איןם אָנְהוּב אוֹן שוֹן דָא דָעֵר סֻופֶּ.
3	יעַדְעַר עֲרַשְׁת בָּאוֹוִוָּת זִיךְרָן צָוְלָעַצְטָ.
4	יעַדְעַר עֲנַדְעַ שָׁפָּאָרְט וִיךְ מִיטָּן אַנְפָּאָגָן :
5	די זוֹן גִּיְמָט אָוִיפָּ אַין מָאָרְגָּן — מִיטָּן וּוַיְתִּיק פָּוּן פָּאָרְגָּיִן.
6	די זוֹן פָּאָרְגִּיְמָט אַין אָוָונָט — מִיטָּן פִּיעָר פָּנְדָּעָרְפָּרִי.
7	אין וּוַיְנְטָעָרְגָּלָאָנִי — אַין דָא אַחְלוּס-טָאָנִי פָּוּן זָוָעָר.
8	אין פְּרִילְיָנְגְּפָרִיִּיד — אַין דָא לִיְיךְ פָּוּן חָאָרְבָּסְטָ.
9	אַ קְנָד אַין טְרָאָכְטָן הַאָט אַ פְּנִים פָּוּן אַ זְקָן.
10	אַ זְקָן שְׂטִילְעָרְהִיאִיט דָעָרְפָּרִיִּט זִיךְרָן וּוַיְיָ אַ קְנָד.
11	טָאָטָע-מָאָמָע וּוַיְנָעָן גָּאָר אַין גְּלִיק פָּוּן זָיוּעָר קִינְד.
12	פְּרָאָסְט אַין הַעֲכָסְטָן גְּרָאָד — בְּרִיטָ.
13	די שָׁאָרָף פָּוּן קָעָלָט אַוְן הַיְּזָא אַין הַעֲכָסְטָן גְּרָאָד — אַין גָּאָר אַלְצִיּוֹן.
14	דָּעֵר אַיְבָּקִיִּיט אַין גָּאָר אַלְצִיּוֹן
	דָּאָם אַוְפָּגָנִיִּן אַוְן פָּאָרְגָּיִן.
15	די זוֹן וּוָאָס גָּלָעָט דָעַם בְּוִים צָו וּוְאָקְסָן — דִּיזְעַלְבָּעַ זָוּן צְעַבְּרָעְקָלָט אִים צָוּם סֻופֶּ.

רעלאטינו

אכטער פרק

אראף און ארויף

וואם דער בארג איז בארגער —	1
פערדי אונין — קאָרגער.	
וואם דער טאל איז טאָלער —	2
אייז די מורה מיטאָמָלָעַר.	
וואם אָרוֹפַּת איז מעָר אָרוֹפַּעַר —	3
מעָר דער פְּחַד צָום אָרוֹפַּעַר.	
וואם אָרָאָפַּת איז מעָר אָרוֹפַּעַר —	4
מעָרָעָר — שׁוּעוּרָעָר צָום אָרוֹפַּעַר.	
בָּאָרָג — צִילֶט.	5
פְּלָאָק — שְׁטִילֶט.	6
טָאָל — חִילֶט.	7
הֵוֵיך — וּוּעֲקָט.	8
וּוִיְיט — פְּלָעָקָט.	9
טִיפַּ — שְׁרָעָקָט.	10
אָרוֹפַּת — פְּאָרָעָט.	11
גְּלִיְיך — בָּאָרָומַט.	12
אָרָאָפַּת — פְּאָרָאָט.	13
חוּיב זִיך צָו די וּאַלְקָנוּ —	14
נִידָּעָר אִין אַ בְּרוּנָעַן —	
— דָּעַרְזָעַלְבָּעָר וּוּגַן.	
— דִּיוּלְבָּעָ שְׁרָעָק.	

רעלאטיוון

אכטער פרק

אלעמאָל — אַינְמִיטֵן

אונטען בראשית אינדערמייט :

מאָן — איז מאָן — אַינְמִיטֵן.

פֿרוּי — איז פֿרוּי — אַינְמִיטֵן.

אלע דורות קומען פונדעַרְמִיט.

א. לוצקי

בראשית — אונומטן

199

8. זהה באחרית הימים

[מענטש אויפֿ די שטערן]

[איין אַרײַנְפּֿר]

אוֹן אַ. יִתְ]

218-200

זהה באחרית הימים

אריין פיד

איך בין דא — צו שאפּוֹ שְׁפִילַ פָּוֹן עֵיקָר.
איך בין דא — צו שְׁפִילַן זִיךְ מִיטַּעַנְתָּם.

סְאַזְוָן מִיר בָּאַחֲלַטְזָן סְודֹזָות —
וּוְאַמְּ אַיךְ וּוְעַל וַיְיַעַשְׂתָ אַנְטְּפָלָעָהָן.

איך וּוְעַל חַלּוּמַעַן דָּאָם לְעַבְנָן —
מִיטַּעַר בְּלוּקִיַּת פָּוֹן פְּרִימָאָרגָן.

אַזְמַדְל אַיזְ גַּעֲוָעָן אַמְּאָל אַין הַיָּמָל,
אוֹן גַּעֲפָלָוִינָן. —

אַלְעַ מְעַנְתְּשָׁן וּוְעַלְן פְּלִיעָן מִיטַּעַר שְׁטָעָרָן,
וּוְעַן דִּי עַרְדָּן וּוְעַטְזָן זִין פְּאַרְלַיְוָן.

איך וּוְעַל זִיךְ דָּעַרְזָעָן —
וַיְיַגְּדַל קִינְמָאָל בֵּיז אַצְינְדָעָר.

איך נְאַעַנְתָּ זִיךְ צַו גְּרוּסָע וּוְאַנְדָעָר.

והיה באחרית הימים

א

וועט זיין א געשריי :

אלע כוחות אין די דוימען —
שפאלטנו שיין פאנאנדר.

פון די חומלען ביין די תחומען —
ליידן נאכאנאנדר.

שיין אריבער אלע דאמען —
די גענארן.

שיין אריבער אלע צאמען —
די געפארן.

אלע טריימען זענען סמיען —
נאָר דאס לעבן צו פארזאמען.

עם האָט זיך אַפְגַעַטָן די ווערט
פון אלע אלטער וווערטן.

אויסגעלאכט דער חלום פון פאַרכֿלערטן.

אלע וואָרן — זענען אַפְפָאל.
אלע נאָרן — צום אַראָפְפָאל.

והיה באחרית הימים

ב

יעדר שטויב איז דuib —

פון ווען וואם געוווען.

יעדר טוי איז אוי —

פון ווען ניט גענען.

אומעתום — געויאַלט.

אומעתום — געויאַלט.

אומעתום — רעויאַלט.

אומעתום — געוואַלד.

צארן זידט אַריַבער אַיבער אלע יארן.

וועלט קען מער ניט אַיבערטראנן.

גרייט דער האם פון אלע צייטן —

אלע וועלטן צו פֿאַרכזוקן.

אַגעשרוי פון אלע ווייטן:

אלע סופין אַנְצּוּקָן...

והיה באחרית הימים

ג

א יְלֹה פָּנָדִי ווַיְסִטֵּן אֹוֶת דִּי שְׁמַעַרְןָ :
וְאֵל מַעֲנְטֵשׁ דָּא ווּרְן !

א בְּהֵלָה אֵין דִּי חַיְיכָן פָּנָדִי הַמְלָעָן :
דָּעַם מַעֲנְטֵשָׁן צָו גַּעַהָעָרָן .
וַיַּיְנַע קְלוֹתָן צָו דַּעַדָּהָעָרָן .
דוֹרְךָ זַיְן בַּילְדָן גַּעַזְעָן צָו ווּרְן .
דוֹרְךָ זַיְן וּאֶרְטָן דַּעַרְקָאנְטָן צָו ווּרְן .
גַּאֲרַדָּעַם זַיְן פָּנָדִי אַלְעָן שְׁמַעְרָן —
פָּנָדִים מַעֲנְטֵשָׁן גַּעַוְאָרָעָן ווּרְן .

[זע : זעקסטער אַריינְפֵּיר ד]

זהה באחרית הימים

ד

ס'יאז געוווען און ס'יאז געוווארן —
בא דער שארפּ פון דינטטען ווערן.
ס'יאז געוווען און ס'יאז געוווארן —
שארפּעַר ניט צו קענען ווערן.

ס'יאז געוווען און ס'יאז געוווארן
פֿאָרָן סּוֹפּ פֿוֹן אֶלְעַיָּאָרָן. —
אייז געוווארן אַ דערהעָרָן:
זאל געשען אַן אַנְדָּעָר ווערן.
זאל געשען וואָסּ מוֹ געשען —
אַרְיִיבָּעָר גַּאֲרָר דֵּי צַעַן גַּעֲבָאָט.
אַרְיִיבָּעָר נַאֲטָמָת.
אַרְיִיבָּעָרָן אַחֲרָן.

[זע: זעקסטער אַריינְפּיר ח]

ויהה באחרית הימים

ה

ואל געשען א ווידערקערן
פון געוווען אונ פארלווין.

ואל געשען דאס נייע וווערן —
נאכאנאנדרען פון פארםערן.
נאכאנאנדרען פון באנערן.
נאכאנאנדרען פון געבערן.

ואל מקויים וווערן
פאר דער שעה פון אל-צעשטערן —
אלע לייכטיקע באנערן.
ואל געשען דאס נייע וווערן —
אויפֿ די שטעהן.

וניה באחריות הימים

1

וְאֵל פָּאֶרֶגֶעַסְן דָּעַר זְכָרוֹן
פָּוּ נְעוּזָעָן אָוּן גְּעוּזָאָרָן
אִין פָּאֶרֶלְוִוָּפְן אַלְעַ יָאָרָן.

וְאֵל פָּאֶסְיָרָן דָּאָם גַּעַשְׁעָן —
וְוי קִיּוּן פְּרִיעָר נִיט גַּעַוָּעָן.

לְוִית דֵי וּוּלְטָן פָּוּ כְּסֶדֶר.
לְוִיטָן סְהָר נָאָר פָּוּ אִידָּעָר.
לְוִיטָן אִידָּעָר נָאָר פָּוּ אִידָּעָר-אִידָּעָר.

זהה באחרית הימים

:

וועט זיין :

אריבערן באנעם.

אריבער אלע גראן פון פארשטאנד.

אריבער אלע ענדן

וואס דער מענטש וועט אנדרן.

א פארטאנג פון זיעם איבעראש.

א באניין פון לויטער גליק.

אנטפלעך.

מייטמאָל וועט זיין דערזע אין אומעטום.

א דערפּריי פון אלע אַרום.

א דערזע — ווי קיינמאָל ניט דערזען נאָר.

א דערפּריי — ווי קיינמאָל ניט דערפּרייט זיך נאָר.

ניי.

א נײַעד זיין :

והיה באחרית הימים

ח

אלע לעבן אויפן הייל. —
 אין א אויפגעוּוֹאכטן דרייל.
 עם ציט נישט מער די ער אראפ. —
 מענטשנ טרעטן אויפֿת דער לויפט.
 טויבע הערן רוייש פון צייטן.
 בלינדע זעען רגעים בייטן.
 ניטא קיון דא, ניטא קיון דארט. —
 אלע זענען דא אונ דארט.
 יעדער אויז אויפֿ יעדן ארט —
 דורך א ציטער מיט א ווארט.
 ימ'ען פלאקערן מיט פלאמען.
 וועלדער שפאנען מיט די שטאמען.
 יעדער גראזל לויפט באונדער —
 צו באווארנדערן די וואנדער.
 א בארג דערחויבט זיך דורךן מאג —
 צו שטערן מאם.
 און פאלט אוועם אין אונט —
 אפצעוריין אויפֿ דער פלאך.

ויה באחרית הימים

ט

ניטא קיין ליעד — ניטא קיין צער. —
לויטער פריד און לויטער גאר.

וואזהין א צי — א צי און פלי. —
פלאטער-הענט און פליגל-פלין.

חונגעראיך? —
געונג א ברעל אויף א צאן.
האט דאם מאנדל אלע טעמיים —
אין פארגעסענעם דערמאן.

זהה באחרית הימים

י

ניטא קיין נויט — ניטא קיין רײַד. —
אלע זענען נאכעט גלייד.

ניטא קיין בייז — ניטא קיין האם.
קײַנער ווייסט ניט וואָס איז בעם.

ניט קיין פעלקער — ניט קיין ראסן.
נאָר פֿאָרָאָן מְלָאָכִים-מְאָסָן.

ניטא קיין אלט — ניטא קיין יונג.
וּיְ דֵי וּוֹינְטָן אלע גְּרִינְג.

ניט מען אַקְעָרֶט — ניט מען זַיִט.
סְאיַזְ דָּאָם לְעָבָן אַוְיָה דֵי שְׁטָעָרָן —
וּיְ אַ וּבְכָעָר-זּוֹינְטָ פְּאָרוֹויִיט.

קײַנער ווייסט ניט פּוֹן מְשֻׁפְחָה. —
אַ צְעַהַלְטָעַ זְאוּעָרָכָע.

סְאיַזְ דָּאָם לְעָבָן אַוְיָת דֵי שְׁטָעָרָן —
וּיְ דֵי שְׁטָעָרָן דְּאָרְטָן וּוּעָרָן.

והיה באחרית הימים

יא

ニיטא קיין אַנְהוּב אָנוֹ קײַן עַנְדָע. —
אָ אָנוּנְדָלְאֶכָּע לְעַגְעַנְדָע.

ニיטא קײַן אִיצְט — ניטא קײַן שְׁפָעַטָּע. —
נָאָר קָאַלְיָרָן לְוַיְמָן וּוּעַטָּע.

ニיטא קײַן מָאָס, ניטא קײַן צָאָלָן. —
ニיטא גַּעֲוָעָן — ניטא אַמָּאָלָן.

איָזְעַן אַיְינְמָאָל נָאָר גַּעֲבָוִירָן —
שְׁוֵין אַוִּיחָה קִינְמָאָל נִיט פָאַרְלְוִירָן.

נִיט פָאַרְבְּלִיבָן איָזְקִיָּה סִימָן,
אוֹן אַרְמוֹ נִיט אַפְּלִיכָּו —
אוֹבֵד דָעֵר מֻעַנְתָשָׁה הָאָט וַיְד גַּעֲוִימָלָט
איָזְדִי נִידָעָרָן דִי שְׁטִילָע.

נִיט קִיְּן הַוִּינָּה, אוֹן נִיט קִיְּן שִׁיְמָע —
אַלְזִי פָאַרְזּוֹנְקָעָן אוֹן פָאַרְבִּיטָן.
נִיט אַפְּלִיכָּו אַמְצָבָה —
אוֹ דָעֵר מֻעַנְתָשָׁה הָאָט וּוֹעֵן גַּעַלִיטָן.

זהה באחרית הימים

יב

אלע מותים אויפגעשטאנען.
פון די קברים אויפגעגעגען.
און זי פרען זיך פאנאנדר.
וילן וויסן נאכאנאנדר.

קינער וויסט ניט וואס צו זאגן. —
א געהים זי פארן טאגן.

א געהים אוי זי מאָרְנוּ. —
אויפגעעפנט און פארבָּרְנוּ.

א געהים אוי זי שלָאָפָּן. —
אויפגעכָּאָפָּט זיך פון געטראָפָּן.
ניט צו וויסן וואס פארלָאָפָּן.
ניט געוווען און ניט אנטָאָפָּן.

והיה באחרית הימים

יג

וועש אווועק און אייביקויט —
אוון עס וועש געשען :

מענטשן שווין פון טויזנט יאָרֶן,
זענען זויידער "קלונג" געוואָרֶן. —
אוון סע קימערט זוי כסדר,
וואָס זוי זוייסן ניט פון איידער.

טאג און נאכט — איז טאג אוון נאכט.
ווער האט אונז אהער געבראָכט ?
טאג און נאכט כסדר ווערן.
וואָס וועט ווערן פונם ווערן ?
אפשר ווען ס'אייז דא צעשטערן —
וואָלט כדאי געווען צו ווערן.
אפשר ווען ס'אייז דא פארלוּרַן —
וואָלט כדאי געווען געווענען.
בא דעם ראנד פון אלץ פארלוּרַן —
אייז אַ רגע נאָר דער זינען.

והיה באחרית הימים

יד

מענטשן טיפן זיך און הויבן,
אין די שטערנדיקע מאָן. —
א געדעכעניש געפינען,
פון די פרייער אמאָן.

נאָר מען זוכט און נאָר מען נישטערט,
אין די חימלדייק וווײַטן. —
כאטש א צייכן — צו דערציזן —
פון בראשיותדיקע צייטן.

זעם דער מענטש אַרְבָּעֶר מאָרטן —
פון די הויבן ווינקלען שטערן.
נאָר ער וויסט ניט פון דער וווײַטן —
ווײַ אהוֹן פֿאַרוֹואַנדְלַט וועָרָן.

נאָר א סברא אָו נאָך העכער,
זענען נאָך פֿאַראָנוּן וועלטן. —
אונִין די אייביקע געהימען.
זענען אָפְּשָׁר דָּארְט באַהָאַלְטָן.

והיה באחרית הימים

טו

וועט זיין דער מענטש,
 וועט שטינגן אין די הויבן
 צו די הויבן פון די הויבן. —
 וועט זיין א קול
 פון העכסטע איבער אלע הויבן:
העכער ניט דער הויבן!

והיה באחרית הימים

טו

וועט ווערטן:

די הייכסטע וועעלן פאלן צו די הייכן.

די הייכן צו פאריאנגן אין די רוימען.

די רוימען צו פארטראנגן אין די טיפן.

די טיפן צו פארשלאנגן אין די גראונטן.

די גראונטן צו דארונטן אין די זומפן.

די זומפן צו פארדומפן אין די תחומיין.

די תחומיין צו פארשראומפן אין די קוואלן.

די קוואלן צו פארפאלאן אין די דעקו.

די דעקו צו פאריגלען אין די סופין.

די סופין צו פארזינקען צום אַרְוָנְטָעָר.

אונטער-אַרְוָנְטָעָר.

אַרְוָנְטָעָר-אונטער.

אונטער-דָּאַרְוָנְטָעָר.

דָּאַרְוָנְטָעָר-אונטער.

ווערטן אַיְדָעָר:

וְהִיא בָּאֲתֵרִית הַוַּמִּים

י

תְּהֹו וּבְהֹו :

חוּשֶׁר-בלְוִי אָוֹן פִּינְצְטָעֶר-קלְאָר.

נִימַּט אַדְאַכְטָמַן אָוֹן נִימַּט אַ וּוֹאָר.

אַ רְגָעַ אַיְזָן פָּוִין אַלְעַ יָאָר.

איְבִיךְ אַיְזָן אַ רְגָעַ נָאָר.

גָּאָר אַיְנָאָנְצָן נִימַּט גָּעוּוֹעַן.

יָאָגָעוּעַן אָוֹן נִימַּט גָּעַשְׁעַן.

יָאָגָעוּעַן אָוֹן נִימַּט דָּעַרְזָעַן.

נִימַּט אַ וּוֹאָר אָוֹן נִימַּט אַ וּוֹעַן.

נִימַּט אַ פָּעַלְדָּן אָוֹן נִימַּט אַ יִם.

נִימַּט אַ שְׁטָאמָן אָוֹן נִימַּט אַ צָּאמָן.

נִימַּט אַ סְּפָר אָוֹן נִימַּט אַלְיַין.

נִימַּט אַ פְּלִי אָוֹן נִימַּט אַ נִּין.

יָאָ אָוֹן נִיןָן אַיְזָן גָּאָר אַלְצִין.

אוּמָעָתוֹם אַיְזָן עַרְגָּעַץ נִימַּט.

אַלְעַמְּאָל אַיְזָן קִיְּנְמָאָל נִימַּט.

ויהי באחרית הימים

יח

ויהי באחרית הימים :
וְיִקְיָנֵמֶל נִימַת גַּעֲוֹעַן .
וְיִגְאַרְנִישֵׁת נִימַת גַּעֲוֹעַן .

אוֹן וּוְאַם סֻעָּאֵין גַּעֲוֹעַן —
גַּעֲוֹאָרָן אוִים אֵין אָמְעָטוֹם .
גַּעֲוֹאָרָן אוִים אֵין אַלְעָמָל .

אוֹן וּוְאַם סֻעָּאֵין גַּעֲוֹעַן — צֹ וּוְעָרָן וּיְדָעָר . —
וּיְדָעָר עַנְדָעָר .
וּיְדָעָר אַנְדָעָר .
וּיְדָעָר וּוְאַנְדָעָר .
מִיטָאַנְדָעָר-זָוָר כָּאַנְאַנְדָעָר .
פָוָן אַנְדָעָר צֹ אַנְדָעָר .
אַנְדָעָר ש .

עטלעבע ווערטער

פון

א. לוצקי ביבעריך אמת עט

א

דאס ערשות בער פון א. לוצקי:
 אומעטיך אונ פריילאר,
 ריכטיקער: נעמט עם, ס'אייז
 גוט פאר אייך. — אייז דערשינען
 אין יאר 1927. דאס בער האט זיך
 פאָרקייפט איבערן לאנד און טיל-
 ווינו אין קאנאָדע אין קנאָפע פיר
 טויזנט עקוּמעפלאָן. • פֿאָרלָאנ
 „אַבְּאָנָעָנֶןְן“ פון יאר 1925 ביז
 1932. • עס זענען נאָך פֿאָרְבְּלִיבְּן
 עטלעכע צענדייך עקוּמעפלאָן.
 דער פרײַז פון בער אייז געווין
 דריי דאָלָאָר — אַיצטער קאָסְט
 דאס בער צען דאָלָאָר. •

ב

• די אלע ביכער האט דער דיבטער אליען פארקופט, פארנדיך פון שטאטט צו שטאטט אין די וויטסטע ווינקעלאך איבער אטמעריךע. • א. לוצקי האט ארויסגערטן גראים באגניזטערונג אפילו בי די גוייעשע אידן, וועלכע האבן שיין פון יארן לאנג ניט אונגעען קיין אידיש ווארט. • דער דיבטער איז אויפגערטאן אומעטום מיט פאר- לעזונגנען פון ויינע אייגענע שריפטן, און די ענגלישע פרעמען, ווי אידישע, האט אום- געדרייקט איז עדיתאריעלט און עסיען איר בעוואנדערונג וועגן דעם אופן ווי לוצקי שפילט אום ויינע שאפונגנען, און וועגן דער קינסטלערישקיות פון לוצקים ווערך. •

ב

• די גראטען אידישע פאטען און קרייטיקער
 אייבער גאנר דער וועלט האבן געשרבין מיט
 גראום ענטויזאום וועגן דער איגנאנרטיקייט
 פון א. לוצקי, און אלע זענען מיט דער
 מיאנגנג, אז ער איז דער בעטען אים-
 פראוויזאטער און דער אריגינעלסטען-
 פאטען-פילאוזף איז דער אידישער ליטע-
 רاطור. • א. לוצקי איז נוי מיט זיין
 לעבעדיק מאכן די „טוייטע וועלט“. נוי מיט
 דער מייסטערשאפט פון אידישן ווארט.
 פרייש מיט זיין הוואר, טיפזינק איז זיין
 שפילעריען, און שפילעוזיק מיט זיין
 וואנדערלאכער פאטעןישער פילאומפיקע,
 און דער עיקר, וואם אלע קאנען אים פאר-
 שטיין. • א. לוצקי'ס ביכער זענען א גראטען
 פרייד פארץ לייענען. •

ד

• עם ווועט זיבער זיין א פריד פאר די
טויזונטער לייענער פון א. לוצקאים שאפָן,
או זויסן, או דער באָרִימַטָּעֶר פֿילְאַסְפָּאָפָּן אוֹ
עסְיָאִיסְטָן זְוִילְיאָם נַאֲטָאָנְסָן, וּוּלְכָעָר
הָאָטָן גַּעַמְאָכָט אַ רְוָשָׁם אֵין דָעָר אַיְדִּישָׁעָר
לְיִטְעָר אַטְוָר מִיטָּן זַיִן נִיעָם בּוֹךְ:
"אִינְטָעַלְגָּעַן טַהַרְתָּן", קְוָנָסָט אָזָן
קִוְנָסְטָלָעָר", הָאָטָן פָּאָרְטִּיךְ אַ בּוֹךְ צָם
דרוקן פָּוֹן נַאֲעַנְתָּן צָו פִּיר הַנְּדָעָרָת זַיִיטָן
וּעֲגָן א. לוצקי. דָּאָם בּוֹךְ רַוְּפָט זַיִךְ: "דִּי
פֿילְאַסְפָּאָפָּע אֵין א. לוצקאים פָּאָזְוּעָן".
• דָּאָם וּוּרְקָן גַּעַמְטָן אַרְוָם די שַׁאֲפָוְנָגָעָן פָּוֹן
א. לוצקאים דָּרְיִי בִּיכָּר:

1. אָוְמָעַטִּיךְ אָזָן פְּרִילְאָךְ.
2. בְּרָאַשִּׁית—אִינְמִיטָן.
3. אַ הַעַלְפָּאָנְטָן—אַ צְדִיקָן.

[דָּאָם דָּרְיִטָּע בּוֹךְ וּוּעָט אַינְגִּיכְן זַיִךְ דָּרוּקָן]

ה

• דער קאמיטעט פון א. לוצקי'ם שטאָפּן גראַיט
 זיך אַרוֹיסצּוֹנְעָבָן אַלְעָ קְרִיטִיקָן אָוֹן עַסְּיָעָן,
 ווֹאָסּ וְעַנְעָן גַּעֲשֵׁרְיכָן גְּעוּוֹאָרָן אַיבָּעָר א.
 לְוַצְּקִי. • עַסּ וְוַעַלְן אַוְיךָ אַרְיִינְקָומָעָן דִּי
 אַפְּחָאנְדְּלוֹגָעָן, ווֹאָסּ וְוַעַלְן גַּעֲדָרוֹקָט וְוַעַן
 וְעַגְּנָן דָּעַם בּוֹךְ "בראשית—אַינְמִיטָן". •
 דָּאָסּ בּוֹךְ וְוַעַט דָּעַרְשִׁיןְגָּעָן אַין הַאַרְבָּסְט
 1933. • דִּי שְׁרִיבָּעָר וְעַנְעָן גַּעֲבָעָטָן צָו שִׁיקָּנוּ
 זְיִיעָרָעָ קְרִיטִיקָן אַיבָּעָר א. לְוַצְּקִי אַוְיךָ דָּעַם
 אַדְרָעָם :

A. LUTZKY BOOK COMMITTEE

c/o A. Carlin

218 E. 11th Street

New York, N. Y.

צו די לייענער

• מיר דענקען די פריינט או פארערער פון
א. לוצקיין איבערן لأنה, ווועס העלפֿן אים
פארשפרייטן זיינע ביכער, זוי אויך פָּער די
קינסטערישע אונטן מיט אים. • זיי
העלפֿן מיט דעם ניט כליזו דעם דיכטער,
נאָר זיי דערמןטערן אים אויך אין זיינע
ווַיְיַתְעַדְּיקָע שאָפּוֹנְגָּעָן פָּער אָנוּן, די
לייענער, וואָס האָבָּן לֵיב דָאָס אָזִישׁ-
קינסטערישע ווַאֲרַט — אָוּן א. לוצקי אין
דאָך באָמת אַיְינָעָר פָּון אָנוּזָעָר שענְסָטָע
דיכטער. • לְוִית אָנוּזָעָר אַיְינָעָר מִינְגָּנָן,
אָזְן לְוִית דָעָר מְבִינָות פָּון גְּרוֹיסָע אִידְיָוָשׁ
שריבּיבּער, אַיזְן דָאָס בּוֹך „בראשֶׁת—אַינְמִיטָן“
פָּון א. לוצקי אָזְן אַנְטְּפָלְקָוָן אָזְן דָעָר
וועטל-לִיטָּעָטָור מִיט זִין פָּאַעַטְיָשָׂן פִּילָּאָ-
סָפִּישָׂן באָנָּעָם. •

א. לוצקי ביבער-קאמיטעט.